ΕΤΟΣ Α'. ΑΘΗΝΑΙ.—ΜΑΪΟΣ 1912 ΑΡΙΘ 3

ΙΣΡΑΗΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

(Revue Israélite)

ΜΗΝΙΑΙΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΕΙΔΗΣΕΟΛΟΓΙΚΗ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

Ἐτησία διὰ τὴν Ἑλλάδα ..... Δρ. 10.—
» Ἐξωτερικοῦ ..... Φρ. 10.—
Ἀγγελίαι ὁ στῖχος ..... » 1.—
Διὰ μεγάλας ἀγγελίας γίνεται ἰδιαιτέρα συμφωνία.

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ

Γράμματα καὶ χειρόγραφα στέλλονται ὡς ἑξῆς:
Διεύθυνσιν «Ἰσραηλιτικῆς Ἐπιθεωρήσεως» Ἀθήνας.
Adresse: A la Direction de la «Revue Israélite» Rue de l' Apôtre Paul 39 Athènes.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ὁ Βασιλεὺς Φριδερῖκος τῆς Δανίας.— Ἑβραιοκαραϊτικὴ διάλεκτος.—Τὸ κείμενον τοῦ Ἰωσήπου.— Ὁ πολιτισμὸς τῶν Ἑβραίων.—Τί λέγεται Κασέρ; —Ἑβραϊκὴ Μουσική.—Σαβουώτ.—Ὁ Ἰσραὴλ τοῦ Μπερνστάϊν.- Οἱ Ἑβραῖοι εἰς τὴν κηδείαν τοῦ Μητροπολίτου Ἰωακείμ.—Ἡ Δούκισσα τῆς Πλακεντίας.—Ἑβραϊκὴ Κοινότης τῆς Κερκύρας —Ἕλλην φονεύεται ὑπερασπιζόμενος Ἑβραῖον. — Ἐκ τοῦ Ἑβραϊκοῦ κόσμου.—Μία ἐκδρομὴ μὲ φιλοσημιτικὰς δηλώσεις.—Αἱ Ἑβραϊκαὶ Κοινότητες τῆς Ἑλλάδος.—Τὸ ἄσμα ἀσμάτων.—Ἡ ἐγγραφὴ τοῦ κτηματικοῦ Δανείου. — Ἡ σύσκεψις τῶν Ἑβαϊκῶν Κοινοτήτων.

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΦΡΙΔΕΡΙΚΟΣ Η'. ΤΗΣ ΔΑΝΙΑΣ

Διερμηνεύουσα τὰ αἰσθήματα τῶν Ἑλλήνων ἰσραηλιτῶν ἡ «Ἰσραηλιτικὴ Ἐπιθεώρησις» ἐκφράζει τὰ θερμά τὰ εἰλικρινῆ αὐτῶν συλληπητήρια εἰς τὴν Α. Μ. τὸν Βασιλέα Γεώργιον Α'. διὰ τὸν ἀπροσδόκητον θάνατον τοῦ προσφιλοῦς Αὐτοῦ ἀδελφοῦ Βασιλέως τῆς Δανίας. Ὁ οἶκος τῆς Δανίας ὑπῆρξεν ἀείποτε ἐκ τῶν πλέον πεφωτισμένων καὶ φιλελευθέρων, καὶ ὁ θανὼν Βασιλεὺς καὶ ὡς ἄνθρωπος ἐκ τῶν ὑψηλοφρονεστέρων χαρακτήρων τοῦ αἰῶνος. Ἴδωμεν εἰς τὸ πρῶτον φύλλον τῆς «Ἐπιθεωρήσεως» τὰ αἰσθήματα τοῦ ἡμετέρου Βασιλέως ὑπὲρ τοῦ ἑβραϊκοῦ πληθυσμοῦ τῆς πατρίδος μας, καὶ τὴν ἐξαιρετικὴν συμπάθειαν καὶ ὑπόληψιν μὲ τὴν ὁποίαν περιέβαλε τὸν σεβάσμιον ἐκεῖνον ἱερέα τοῦ ὑψίστου ὁ ὁποῖος ὠνομάζετο Ἰωσὴφ Ἐμμανουὴλ Λευή. Τὰ αὐτὰ αἰσθήματα ἔτρεφε διὰ τὸν ἑβραϊκὸν πληθυσμὸν τῆς χώρας του καὶ ὁ Βασιλεὺς Φριδερῖκος ὁ Η'. Ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης διάδοχος τότε τοῦ Δανικοῦ θρόνου, ἐκτιμήσεως ἕνεκεν, εἶχεν ἀκολουθήσῃ πεζῇ τὴν κηδείαν τοῦ Ἀρχιραββίνου Κοπεγχάγης Δόκτωρος Οὐόλφ. Ἐν γένει δὲ ἐπὶ τοῦ οἴκου Ὀλστάϊν, ὁ ἑβραϊσμὸς ἐν Δανίᾳ εὗρε πᾶσαν συμπάθειαν καὶ ὁμαλώτατον τὸν δρόμον εἰς πᾶν στάδιον, πρὸς ὤφελος ἄλλως τε αὐτῆς τῆς Δανίας. Πρόεδροι Βουλῆς καθὼς ὁ Thier, ὑπουργοὶ καθὼς ὁ Βρανδές, ἀνώτεροι ἀξιωματικοί, καθηγηταί, βιομήχανοι, λόγιοι ἑβραῖοι ἐλάμπρυναν μὲ δόξαν καὶ εὐημερίαν τὸ μικρὸν ἀλλ' ἔνδοξον Βασίλειον. Ἀρκεῖ νὰ ἀναφέρωμεν ἀκόμη τὸν μέγαν Γεώργιον Μπρανδές, ὁ ὁποῖος συνδυάζων τὸ δανικόν του αἴσθημα μὲ τὸ αἴσθημα τῆ ἑβραϊκῆς ἀλληλεγγύης, εἶναι δόξα ἐν ταὐτῷ τῆς Δανίας καὶ τοῦ ἑβραϊσμοῦ.

Τὸ ὄνομα τοῦ Βασιλέως Φριδερίκου τοῦ Η'. τοῦ ἀγαθοῦ, τοῦ σοφοῦ, τοῦ φιλελευθέρου, θὰ ἀναγραφῇ χρυσοῖς γράμμασι εἰς τὴν μνήμονα καρδίαν τοῦ Ἰσραήλ.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΟΚΑΡΑΪΤΙΚΗΣ ΔΙΑΛΕΚΤΟΥ

Ὁ κ. Δανὸν εἰς τὸν ὁποῖον ἐζητήσαμεν περίληψιν τῆς ἀνακοινώσεώς του εἰς τὸ Συνέδριον τῶν Ἀνατολιστῶν περὶ τῆς ἑλληνοκαραϊτικῆς διαλέκτου εὑρεστήθη νὰ μᾶς στείλῃ τὴν ἑξῆς ἐπιστολήν.

«Ἀπὸ τὴν ἄφιξίν μου εἰς Κων)πολιν τὸ 1898 ἐρευνῶν τὴν ἱστορίαν τῶν Καραϊτῶν ἐν Τουρκίᾳ, ἠσχολήθην καὶ μὲ τὴν ἑλληνικὴν διάλεκτον τὴν ὁποίαν ὁμιλεῖ τὸ μικρὸν καραϊτικὸν κέντρον τῆς Χάσκιοϊ ἐν Κωνσταντινουπόλει. Ἤρχησα μελετῶν τὴν ἄλλην συγγενῆ διάλεκτον, τὴν ἑλληνοραβανιτικήν, ἡ ὁποία τυχηροτέρα τῆς καραϊτικῆς, ἔχει σχετικὸν οὐσιῶδες ἄρθρον εἰς τὴν «Ἰουδαϊκὴν ἐγκυκλοπαιδείαν τῆς Νέας Ὑόρκης». Τὸ ἄρθρον τοῦτο συνεπλήρωσα εἰς τὴν ἀνακοίνωσίν μου εἰς τὸ τελευταῖον Συνέδριον τῶν Ἀνατολιστῶν, ὄχι μόνον μὲ βιβλιογραφικὰς σημειώσεις τῶν τελευταίων δημοσιευμάτων τῆς «Bysantinische Zeitschrift» τοῦ Παπαγεωργίου, τοῦ Schwab, τοῦ Παπαδοπούλου Κεραμέως κτλ. ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς προσθήκης τῶν ἑλληνικῶν λέξεων, τῶν ἀναμεμιγμένων μὲ τὴν ἰουδαιοϊσπανικὴν διάλεκτον, καθὼς καὶ τῶν λειψάνων ἀρχαίων ἑλληνικῶν τραγουδιῶν τῶν ὁποίων τὰ πρῶτα ἡμίστοιχα ἐμιμήθησαν οἱ ἑβραιοβυζαντινοί

ποιηταί μας ἀπὸ τὸν Ἰσραὴλ Ναδγιάρα (16ος αἰὼν). π.χ. τὸ ποίημα ἀρχίζει μὲ τὴν λέξιν τριανταφυλλιά, τὴν ὁποίαν τὸ ἑβραϊκὸν παρῳδιάζει μὲ τὰς λέξεις «Τὸ στόμα μου τοῦτο ὑμνεῖ τὸν Θεόν» τῶν ὁποίων ἡ προφορὰ ὁμοιάζει μὲ τὴν ἑλληνικὴν λέξιν «τριανταφυλλιά».

Ὀλιγώτερον τυχηρὰ τῆς ἀδελφῆς της διαλέκτου, τῆς ἑλληνοραβανιτικῆς, τῆς ὁποίας δὲν εἶναι εἰμὴ παραλλαγή, ἡ ἑλληνοκαραϊτικὴ διάλεκτος ἀφέθη εἰς βαθυτάτην λήθην, ἐνταφιασμένη ἐντὸς τοῦ βυζαντινοῦ αὐτοῦ νησιδίου τῆς Χάσκιοϊ, ἀπομεμονωμένη εἰς τὸ μέσον τοῦ πολυγλώσσου ὠκεανοῦ τῆς Ὀθωμανικῆς αὐτοκρατορίας, καὶ ὅλως πλησίον τῶν ραββανιτῶν ἑβραίων, οἱ ὁποῖοι, διαφυγόντες τὴν Ἱερὰν Ἐξέτασιν ἢ ἐξορισθέντες (1492) ἐκ τῆς Ἰβηρικῆς χερσονήσου ὡμιλοῦν ἀκόμη τὴν ἰουδαιοίσπανικήν. Ὅλα ταῦτα ἀποτελοῦν σπουδαιότερον λόγον ἵνα λάβωμεν ἐνδιαφέρον διὰ τὸ πολύτιμον τοῦτο λείψανον, τὸ ὁποῖον περισωθὲν ἐκ τόσων γλωσσικῶν κατακλυσμῶν, δύναται νὰ μᾶς δώσῃ νέαν συμβολὴν εἰς τὰς βυζαντινολογικὰς μελέτας.

Ἐὰν διὰ νὰ γνωρίζωμεν τὴν διάλεκτον εἴχομεν μόνον προφορικὰς φράσεις, μὲ τὴν τωρινὴν προφοράν των, ἡ ἐκ τούτου ὠφέλεια θὰ ἦτο μετρία, ὁμοίας τῆς ὁμιλουμένης ὑπὸ τῶν συμπολιτῶν μας ἑλλήνων τοῦ Φαναρίου τοῦ ἀπέναντι τῆς Χάσκιοϊ. Εὐτυχῶς ὑπάρχουν, ἂν καὶ εἰς ἀποσπάσματα, κείμενα, μὲ ἑβραϊκὰ στοιχεῖα, τὰ ὁποῖα παραγράψαμεν εἰς τὴν ἀνακοίνωσιν τοῦ Συνεδρίου.

Ἐν πρώτοις ἔχομεν πλῆθος λέξεων ἑλληνοκαραϊτῶν, π. χ. Ἀφεντόπουλο, χρυσόκαλη, ἱεράκι, χαβιάρι, μαροῦλι φωστὴρ κτλ.

Ἔρχεται μετὰ ταῦτα ἡ σειρὰ τῶν βυζαντινοκαραϊτῶν συγγραφέων, τῶν ὁποίων τὰ ἔργα, τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὴν Γραφὴν ἢ τὴν θεολογίαν, παραλαμβάνουσιν μερικὰς ἑλληνικὰς ἐκφράσεις, μὲ ἑβραϊκὰ στοιχεῖα καὶ μὲ φωνήεντα πολλάκις, τοῦθ' ὅπερ μᾶς φανερώνει τὴν προφορὰν τῆς ἐποχῆς. Μεταξὺ τῶν συγγραφέων τούτων ἐσημειώσαμεν τοὺς ἑξῆς· Ἀμποῦ Ἰακὼβ Ἀμπακὶρ. (10ος αἰὼν) Μωϋσῆς Κωὲν καὶ Τοβίας β. Μωϋσῆς (11ος αἰὼν) Ἰουδὰ Ἀδασσὶ (ΙΒ΄ αἰὼν), Ἠλίας Μπασσιασὶ (ΙΕ΄αἰών), Ἠλίας Ἀφέδα Μπεγκί, (ΙΖ΄ αἰὼν) καὶ Μπεραχὰ Β. Ἠλία (ΙΗ΄ αἰών).

Ἐκ τῶν συγγραφέων τούτων ὁ Ἀδασσὶ ἀναφέρει ἑλληνιστὶ σειρὰν φιλοσοφικῶν ὅρων, ὁ Μπασσιασὶ βοτανικὴν ὀνοματολογίαν καὶ ὁ Μπιγκὶ κάμνει λόγον ἁπλῶς περὶ μεταφράσεως τῆς Γραφῆς.

Ἔχομεν καὶ ἄλλα ἴχνη τῆς καραϊτικῆς φιλολογίας, τῆς ὁποίας ἕνεκεν τῶν συχνῶν πυρκαϊῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως πολλὰ ἐχάθησαν.

α.) Ὕμνους πιθανὸν τοὺς ὁποίους νὰ παρέλαβον ἐκ τῶν ραββανιτῶν ἑβραίων καὶ τῶν ὁποίων εὗρον μόνον δύο τῶν ὁποίων ἀντιγράφω τὰς πρώτας στροφάς.

1ον Μοιρολόγι διὰ τὴν καταστροφὴν τῆς Ἱερουσαλήμ.

Σωπάσετεν νὰ ζήσετεν νὰ ποῦμεν μοιρολόγι
Γιὰ τὴν ἁγιὰ πανεύγενη ἁγιὰ Ἱερουσαλήμ.

2ον Ὠδὴ ἀποχαιρετιστήριος τοῦ Σαββάτου.

Ἤρταμεν στὸ ἕνα ἕνας εἶναι ὁ Θεός.
Ἤρταμεν στα δύο, δύο πέρδικαις διαλέ-
[γωνται, διαλέγωνται.
Τὸ ἀηδονάκι πάντα κελαϊδεῖ καὶ λέγει
Ἕνας εἶναι ὁ Θεός.

β΄.) Παροιμίαι καθὼς ἡ ἑξῆς.

Τὸ ξύλο ἐβγῆκεν ἀπὸ τὴν «*Γὰν-Ἔδεν*» (Παράδεισον).

Ψεύτικο σπίτι ἐκάϊκε καὶ δὲν τὸν ἐπείστευσαν.

γ΄.) Αἰνίγματα τὰ ὁποῖα ὀφείλω καθὼς καὶ ἄλλας πολυτίμους πληροφορίας εἰς τὸν ἄριστον φίλον μου κ. Ἀβραὰμ Ε. Κοέν. Τῶν αἰνιγμάτων τούτων, ἰδοὺ ἕν ψαλλόμενον ἀπὸ τοὺς καραϊτόπαιδας εἰς τὰ παιγνίδια καὶ ἀναφερόμενον εἰς τὴν γραφίδα.

Τσίμπι τσίμπι τὸν ἀετὸν
τὸν ἀετὸν τὸν στραβατὸν
πέρνει ἡ πάπια τὸ κοντάρι
καὶ κτυπάει τὸ καλαμάρι
ἄρες μάρες σκαμνὶ ποδάρι.

Οἱ ὀλίγοι οὗτοι στάχυς τοὺς ὁποίους συνέλεξα ἀπὸ τὸν ἑλληνοκαραϊτικὸν ἀγρὸν ἀρκοῦσι ἵνα δώσουν μίαν ἰδέαν περὶ τῆς πλουσίας συγκομιδῆς τὴν ὁποίαν ὑπόσχεται εἰς τοὺς βυζαντιολόγους τὸ ἀκαλλιέργητον τοῦτο ἔδαφος. Μεταλλεῖον τὸ ὁποῖον καλεῖ πρὸς ἐκμετάλλευσιν.

Α. ΔΑΝΟΝ

ΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟΝ ΤΟΥ ΙΩΣΗΠΟΥ

Εἰς τὸ Συνέδριον τῶν Ἀνατολιστῶν

Ἡ ἀνακοίνωσις τοῦ καθηγητοῦ Οὐσσάνου ὑπῆρξεν ἀληθῶς ἐνδιαφέρουσα διὰ τὰς ἰουδαϊκὰς σπουδάς. Πραγματευθεὶς περὶ τοῦ κειμένου τοῦ Ἰωσήπου Φλαβίου πρὸ τοῦ 4ου αἰῶνος, ὁ ρήτωρ ἤρχισε θέτων εἰς φῶς τὴν μεγάλην πολιτικοθρησκευτικὴν σημασίαν εἰς τὴν ὁποίαν εἶχε φθάσῃ ὁ ἰουδαϊσμὸς κατὰ τοὺς πρώτους χρόνους τῆς χριστιανικῆς χρονολογίας. Ἡ διάδοσις τοῦ ἑβραϊσμοῦ παρήγαγεν ἀπὸ μέρος τοῦ ἑλληνο-ρωμαϊκοῦ κόσμου κίνημα ἀντιδράσεως καὶ τὸν σχηματισμὸν ἰσχυρῶν ἀντισημιτικῶν ρευμάτων εἰς τὰ ὁποῖα συνηντῶντο ἡνωμέναι αἱ πολεμικαὶ τῶν χριστιανῶν καὶ τῶν «ἐθνικῶν». Ἐν τῷ μέσῳ τῆς γιγαντώδους ταύτης πάλης εὑρέθησαν τὰ ἔργα τοῦ Ἰωσήπου Φλαβίου καὶ τοῦ Φίλωνος, θαυμάσια ὄντως ὄργανα ἀμυντικὰ τοῦ ἑβραϊσμοῦ. Καὶ τὰ ἔργα ταῦτα, δὲν ἐβράδυναν χάρις εἰς τὰς πολὺ ἐλευθέρους ἰδέας τῶν ἀρχαίων περὶ συγγραφικῆς ἐντιμότητος, νὰ τεθοῦν μὲ νοθείας καὶ

προσθήκας εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἀντιθέτου πεδίου! Ἡ Ἀλεξάνδρεια εἶχεν ἀποθῆ τὸ σπουδαιότερον ἐργαστήριον τῶν νοθειῶν τούτων διότι ἐκεῖ ὁ μέγας ἀριθμὸς τῶν ἑβραίων ἀπὸ ἐτῶν ἐγκατεστημένων εἶχε δώσῃ μεγαλειτέραν ὀξύτητα εἰς τὴν σύγκρουσιν αὐτὴν τῶν δύο κόσμων. Ὁ καθ. Οὐσσάνη ἐπεφυλάχθη νὰ ὁμιλήσῃ εἰς ἄλλην εὐκαιρίαν περὶ τῶν νοθειῶν, αἱ ὁποῖαι εἰσήχθησαν εἰς τὸ κείμενον τοῦ Φίλωνος περιορισθεὶς εἰς ἐκείνας τῶν κειμένων τοῦ Ἰωσήπου.

Αἱ πλαστογραφίαι αὐταὶ εἶναι δύο εἰδῶν. α΄) Χριστιανικαὶ προσθέσεις καθὼς ἡ περίφημος «περὶ Χριστοῦ» β΄) πλαστογραφίαι αἱ ὁποῖαι μέχρι σήμερον ἔχουν μείνει σχεδὸν ἀπαρατήρητοι μὲ τάσιν οὐχὶ εἰδικῶς χριστιανικὴν ἀλλὰ γενικῶς ἀντισημιτικήν. Οἱ αὐτουργοὶ τῶν πλαστογραφιῶν τούτων ἤντλησαν τὰς μεταβολὰς τοῦ κειμένου ἰδίᾳ τοῦ «περὶ τοῦ ἰουδαϊκοῦ πολέμου» εἰς τὰς Ἱστορίας Πλινίου τοῦ πρεσβυτέρου, ἀντισημίτου ὁ ὁποῖος εἶχεν ὑπηρετήσει εἰς τὸν πόλεμον τοῦ 70 εἰς τὸ ἐπιτελεῖον τοῦ Οὐεσπασιανοῦ. (1)

Ἐκ τῶν νοθεύσεων τούτων, τὸ κείμενον τοῦ Φλαβίου μετεβλήθη ἄρδην, ὥστε νὰ γίνῃ εἰς μερικὰ αὐτοῦ σημεῖα σύγγραμμα ἀντισημιτικόν! ἀλλὰ διετηρήθησαν αἱ ἀποδείξεις τῆς νοθεύσεως τόσον εἰς τὰς ἀντιφάσεις τὰς ὁποίας συναντῶμεν εἰς αὐτὸ τὸ κείμενον, τόσον εἰς τὰς διαφορὰς τὰς ὁποίας εὑρίσκομεν μεταξὺ τοῦ σημερινοῦ Ἑλληνικοῦ κειμένου εἰς τὴν ὁριστικὴν αὐτοῦ ἐκδοχὴν καὶ τὰς ἐκδοχὰς τὰς πρὸ τοῦ τέλους τοῦ 4ου αἰῶνος, πρὸ πάντων μεταξὺ τοῦ σημερινοῦ κειμένου καὶ τῆς λατινικῆς μεταφράσεως τοῦ «Ἐγερίπου» καὶ τῆς σλαυϊκῆς, αἱ ὁποῖαι ἔγιναν ἐπὶ παλαιῶν κειμένων διαφόρων τοῦ σημερινοῦ ἑλληνικοῦ κειμένου.

Ο ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΕΒΡΑΙΩΝ

ΥΠΟ

ΑΡ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΟΥ

(*Συνέχεια καὶ τέλος*)

Τὴν δὲ μεγάλην ποικιλίαν τῶν πολυτίμων κοσμημάτων ἅτινα περιεβάλλοντο αἱ πλούσιαι Ἑβραῖαι. ἀπαριθμεῖ ὁ Προφήτης Ἠσαΐας ἐν τοῖς ἑξῆς : (Ἠσαΐου Κεφ. Γ΄. 16—23) : «Ἐπειδὴ ὑψώθησαν αἱ θυγατέρες Σιὼν καὶ ἐπορεύθησαν μὲ ὑψωμένον αὐχένα, καὶ μὲ τὰ νεύματα τῶν ὀφθαλμῶν των καὶ μὲ τὸ βάδισμα τῶν ποδῶν των, σύρουσαι ἑνταυτῷ τοὺς χιτῶνας των καὶ παίζουσαι διὰ τῶν ποδῶν των, ὁ Θεὸς θέλει ταπεινώσει τὰς ἀρχούσας θυγατέρας τῆς Σιὼν καὶ θέλει ἀποκαλύψει τὸ σχῆμα αὐτῶν κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην. Καὶ θέλει ἀφαιρέσει ὁ Θεὸς τὴν λαμπρότητα τοῦ ἱματισμοῦ αὐτῶν καὶ τοὺς στολισμοὺς αὐτῶν, καὶ τὰ ἐμπλόκια καὶ τοὺς κοσσύμβους, καὶ τοὺς μηνίσκους καὶ τὸ κάθεμα καὶ τὸν στολισμὸν τοῦ προσώπου αὐτῶν καὶ τὴν ποικίλην σύνθεσιν τοῦ στολισμοῦ τῆς δόξης αὐτῶν, καὶ τοὺς χλιδῶνας καὶ τὰ ψέλλια καὶ τὸ ἐμπλόκιον καὶ τὰ περιδέξια καὶ τοὺς δακτυλίους καὶ τὰ ἐνώτια καὶ τὰ περιπόρφυρα καὶ τὰ μεσοπόρφυρα καὶ τὰ ἐπιβλήματα τὰ ἐν τῷ οἴκῳ καὶ τὰ διαφανῆ λακωνικὰ καὶ τὰ βύσσινα καὶ τὰ ὑακίνθινα καὶ τὰ κόκκινα καὶ τὴν βύσσον σὺν χρυσίῳ καὶ ὑακίνθῳ συνυφασμένα καὶ τὰ θέριστρα τὰ κατάκλιτα.»

Ἐκ τοῦ ἄνω χωρίου τοῦ Ἠσαΐου καταφαίνεται, ὅτι ἡ ἀριστοκράτις Ἑβραία ἦτο μία τῶν λαμπρότερον στολιζομένων γυναικῶν τοῦ τότε κόσμου, ὑπερβαίνουσα ὡς πρὸς τὴν τέχνην τοῦ στολισμοῦ τὰς συγχρόνους της Ἀνάσσας τῆς Ὁμηρικῆς ἐποποιΐας.

Περὶ δὲ τῆς παρὰ τῇ Ἑβραϊκῇ ἀριστοκρατίᾳ ἐκλύσεως τῶν ἠθῶν, τὴν ὁποίαν συνεπάγεται ὁ πλοῦτος καὶ ἡ πολυτέλεια· ἀναγινώσκομεν τὰ ἑπόμενα εἰς τὸν Προφήτην Ἱερεμίαν (Ἱερεμ. Κεφ. Ε΄. 3—9) «Κύριε, ἐμαστίγωσας αὐτοὺς καὶ δὲν ἐπόνεσαν, κατέστρεψας αὐτοὺς καὶ δὲν ἠθέλησαν νὰ δεχθῶσι παιδείαν· ἐστερέωσαν τὰ πρόσωπα αὐτῶν περισσότερον ἀπὸ πέτραν καὶ δὲν ἠθέλησαν νὰ ἐπιστραφῶσι. Καὶ ἐγὼ εἶπα· ἴσως διότι εἶνε πτωχοὶ δὲν ἠδυνήθησαν νὰ γνωρίσωσι τὴν ὁδὸν τοῦ Κυρίου καὶ τὴν κρίσιν τοῦ Θεοῦ. *Ἄς πορευθῶ πρὸς τοὺς μεγάλους* καὶ ἴσως αὐτοὶ νὰ ἐγνώρισαν τὴν ὁδὸν τοῦ Κυρίου καὶ τὴν κρίσιν τοῦ Θεοῦ. Ἀλλ' εἶδον ὅτι αὐτοὶ (οἱ μεγάλοι) ὁμοθυμαδὸν συνέτριψαν πάντα ζυγὸν καὶ διέρρηξαν πάντα δεσμόν . . . . . Διατὶ νὰ φανῶ ἵλεως πρὸς αὐτούς ; (λέγει ὁ Κύριος). Οἱ υἱοί σου μὲ ἐγκατέλιπον καὶ ὤμνυον εἰς τοὺς μὴ ὄντας θεούς· καὶ ἐνῷ τοὺς ἐχόρτασα μὲ ὅλα τὰ ἀγαθά, ἐμοιχεύοντο καὶ εἰς οἴκους πορνῶν κατέλυον. *Ἐγένοντο ἵπποι θηλυμανεῖς καὶ ἕκαστος ἐπὶ τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον αὐτοῦ ἐχρεμέτιζον.*» Δὲν σᾶς φαίνεται, ὅτι ὁ Ἱερεμίας διὰ τῆς τόσον παραστατικῆς ταύτης παρομοιώσεως περιγράφει τὰ ἤθη οὐχὶ μόνης τῆς συγχρόνου αὐτοῦ Ἑβραϊκῆς ἀριστοκρατίας ἀλλὰ τῶν ἀριστοκρατιῶν ἐν γένει πάσης χώρας καὶ πάσης ἐποχῆς ;

Ἡ ἐξήγησις τῶν λόγων τούτων τοῦ Ἱερεμίου. καὶ ἰδίᾳ τῆς φράσεως «Ἐγένοντο ἵπποι θηλυμανεῖς εὕρηται ἐν ταῖς Παροιμίαις, ὅπου εἰς πολλὰ χωρία (Παροιμ. Κεφ. Ε΄, 3—21, Κεφ. ς΄, 23—35, Κεφ. 74—26 Κεφ. Θ΄ 13—18 κλπ.) Ἐξ ὅλων τῶν χωρίων τούτων

(1) Σ. Ι. Ε. Καθὼς οἱ σημερινοὶ ἀντισημῖται, καὶ οἱ παλαιοὶ ὅπλα εἶχον λοιπὸν τὴν πλαστογραφίαν καὶ τὸ ψεῦδος !

ζωηρότερον ἐξεικονίζει τὴν διεφθαρμένην γυναῖκα τῆς εὐπόρου τάξεως ἡ ἐν Κεφαλαίῳ Ζ' 4—26 τῶν Παροιμιῶν αὐτῆς: «Εἰπὲ εἰς τὴν σοφίαν νὰ γείνῃ ἀδελφή σου καὶ κατάστησον γνώριμόν σου τὴν φρόνησιν, διὰ νὰ σὲ προφυλάξῃ ἀπὸ γυναικὸς ἀλλοτρίας καὶ πονηρᾶς, ἐάν σοι ἐπιτεθῇ διὰ περιποιητικῶν φράσεων. Διότι ἀπὸ τοῦ παραθύρου τῆς οἰκίας αὐτῆς εἰς τὰς πλατείας παρακύπτουσα, ὁποιονδήποτε ἤθελεν ἴδει ἐκ τῶν ἀφρόνων τέκνων, νεανίαν ἐνδεῆ φρενῶν, παραπορευόμενον ἐν τῇ ἀγορᾷ, παρὰ τὴν γωνίαν, ἐν ταῖς διόδοις τοῦ οἴκου αὐτῆς, καταληφθέντα ὑπὸ τοῦ ἑσπερινοῦ σκότους, ὁπόταν ὑπάρχῃ ἡσυχία νυκτερινή, ἡ γυνὴ ὑπάγει εἰς προϋπάντησίν του μὲ ἔκφρασιν προσώπου, ἥτις κάμνει τὰς καρδίας τῶν νέων νὰ σκιρτῶσιν. Εἶνε ἀνεπτερωμένη καὶ ἄσωτος καὶ δὲν ἡσυχάζουσιν οἱ πόδες αὐτῆς εἰς τὸν οἶκον της. Ἀκολούθως ἐναγκαλιζομένη φιλεῖ αὐτὸν καὶ μὲ τὴν ἀναίδειαν ἐζωγραφημένην ἐπὶ τοῦ προσώπου της, τῷ λέγει: «Θυσίαν εἰρηνικὴν ἔχω σήμερον εἰς τὸν οἶκον μου, διότι ἀποδίδω τὰς εὐχὰς τὰς ὁποίας ἔταξα. Διὰ τοῦτο ἐξῆλθα εἰς συνάντησίν σου, ποθοῦσα τὸ πρόσωπόν σου, καί σε εὗρῆκα..... Με πολλοὺς λόγους ἀποπλανᾷ τὸν νεανίαν καὶ τὸν παρασύρει μὲ τοὺς βρόχους τοὺς ριπτομένους ἀπὸ τῶν χειλέων αὐτῆς. Ἐκεῖνος δὲ τὴν ἀκολουθεῖ ἀποβλακωθεὶς καὶ ὡς βοῦς ἐπὶ σφαγὴν ἄγεται, καὶ ὡς κύων εἰς τὰ δεσμά του, ἢ ὡς ἔλαφος διὰ τοξεύματος πληγωθεῖσα εἰς τὸ ἧπαρ. Καὶ σπεύδει ὡς τὸ πτηνὸν εἰς τὴν παγίδα, ἀγνοῶν ὅτι ριψοκινδυνεύει τὴν ψυχήν του. Ἤδη λοιπὸν υἱέ, ἄκουέ μου καὶ πρόσεχε εἰς τοὺς λόγους τοῦ στόματός μου. Μὴ τύχῃ καὶ παρασυρθῇ εἰς τὰς ὁδοὺς αὐτῆς ἡ καρδία σου, οὐδὲ νὰ πλανηθῇς εἰς τὰς ἀτραποὺς αὐτῆς. Διότι πολλοὺς τρώσασα κατέβαλε καὶ εἶνε ἀναρίθμητοι ἐκεῖνοι τοὺς ὁποίους ἐφόνευσεν. Εἶνε ὁδοῦ ἅδου ὁ οἶκος αὐτῆς κατάγουσαι εἰς τὰ ταμεῖα τοῦ θανάτου!»

Ὁ Θεόφραστος δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ χαρακτηρίσῃ ἐπιτυχέστερον τὸν τύπον τοῦτον τῶν γυναικῶν. Ἀλλ' ἡ ἠθικὴ ἔκλυσις, ὡς εἴπομεν, εἶνε παρακολούθημα ἀναγκαῖον τοῦ πολιτισμοῦ καὶ παρατηρεῖται ἐν πάσαις ταῖς ἀριστοκρατίαις τῶν πεπολιτισμένων ἐθνῶν. Δίκαιον δὲ εἶνε νὰ προστεθῇ, ὅτι ἡ τοιαύτη ἠθικὴ ἔκκλησις ἦτο γενικωτέρα καὶ μεγαλυτέρα ἐν τοῖς λοιποῖς σημητικοῖς λαοῖς, οἵτινες ἐγειτνίαζον πρὸς τὸν Ἰσραήλ. Μὲ τὴν διαφορὰν ὅμως, ὅτι ἐνῷ παρὰ τοῖς λαοῖς τούτοις ἡ ἠθικὴ ἔκλυσις οὐ μόνον οὐδεμίαν συνήντα ἀντίδρασιν ἀλλὰ καὶ ἀπετέλει καθεστὼς νομιμοποιημένον ὑπὸ τῆς λατρείας ἀσέμνων ἢ αἱμοβόρων θεοτήτων, παρὰ τῷ Ἰσραὴλ ὑπῆρχε βαθεῖα ἡ συναίσθησις τοῦ ἐπιβλαβοῦς καὶ ἀξιοκατακρίτου τῆς διαφθορᾶς καὶ ἐκλύσεως τῶν ἠθῶν, καὶ δὲν ἔλειψαν ποτὲ παρ' αὐτῷ Προφῆται διαμαρτυρόμενοι κατὰ τῶν ἀνομιῶν τῆς διεπούσης τάξεως καὶ βροντοφονοῦντες, ὅτι ἡ ὀργὴ τοῦ Κυρίου θέλει ἐξοντώσει τὸν Ἰσραὴλ ἐὰν δὲν μετανοήσῃ καὶ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν εὐθεῖαν ὁδόν. Καὶ τὸ γεγονὸς αὐτό, ὅτι παρὰ τῷ Ἑβραϊκῷ λαῷ εἶχε γεννηθῆ ἰσχυρὰ ἀντίδρασις κατὰ τῆς ἠθικῆς διαφθορᾶς, καθ' ὃν χρόνον οἱ γείτονές του λαοὶ διετέλουν εἰς πλήρη ὡς πρὸς τοῦτο ἀναισθησίαν, δὲν ἀποτελεῖ μίαν ἐπὶ πλέον τρανὴν ἀπόδειξιν, ὅτι ὁ Ἑβραϊκὸς λαὸς εἶχεν ἀναπτύξει βαθμὸν πολιτισμοῦ ἀνώτερον; Ἡ ἐξέτασις τῶν λόγων, δι' οὓς ὁ Ἰσραὴλ ἠδυνήθη ν' ἀναπτύξῃ τὸν πολιτισμὸν τοῦτον καί τοι διατελῶν ὑπὸ γεωγραφικοὺς καὶ πλουτολογικοὺς ὅρους οἵτινες ἐκ πρώτης ὄψεως δὲν φαίνονται εὐνοϊκοὶ διὰ τὴν ἀνάπτυξιν πολιτισμοῦ, εἶνε θέμα μελέτης μακρᾶς, διαφευγούσης τὰ ὅρια τοῦ παρόντος ἄρθρου.

ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ Ν. ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΗΣ

Σ. Ι. Ε Ὁ κ. Παναγιωτίδης οἰκονομικὸς ἐπιθεωρητὴς Α'. τάξεως μελετητὴς τῆς ἱστορίας τῶν Ἰσραλιτῶν καὶ τῶν Ἑλλήνων ἀφοῦ μᾶς ἔδωσεν μίαν ὄψιν τῆς ζωῆς τῶν ἑβραίων, τῆς χλυδῆς καὶ διαφθορᾶς μιᾶς μειοψηφίας, τῆς ἀριστοκρατικῆς τάξεως θὰ μᾶς δώσῃ προσεχῶς ἀντίθετον εἰκόνα τῆς ἑβραίας νοικοκυρᾶς Ἔσετ Χαΐλ, τῆς τάξεως τῶν ἀστῶν καὶ τοῦ λαοῦ, ἡ ὁποία ἦτο ἡ πολυπληθεστέρα.

ΚΑΣΕΡ

Τί σημαίνει ἡ λέξις Κασὲρ ἢ κασέρι καθὼς ὀνομάζεται τὸ γνωστὸν τυρί; Κασὲρ εἶναι ἑβραϊκὴ λέξις ἡ ὁποία προκειμένου περὶ φαγωσίμου σημαίνει τὸ σύμφωνον μὲ τὰς ἑβραϊκὰς διαιτητικὰς διατάξεις παρασκευασμένον. Τὸ γνωστὸν δὲ εἶδος τοῦ τυριοῦ ὠνομάσθη ἀκριβῶς ἔτσι διότι εἶναι προϊὸν τῆς ἑβραϊκῆς γαστρονομικῆς, ἰδίᾳ τῶν Ἑβραίων Ἀνδριανουπόλεως. Ἂς λεχθῇ δὲ ἐν παρόδῳ ὅτι τὸ γνωστὸν τυρὶ δὲν εἶναι τὸ μόνον ἑβραϊκὸν προϊόν, καὶ ὅτι πολλὰ ἄλλα ἀξιόλογα ἔχει ἡ ἑβραϊκὴ μαγειρικὴ μεταξὺ τῶν ὁποίαν ἂς περιορισθῶ εἰς τὸ ὀνομαστὸν *Πατὲ ντὲ φοᾶ γκρᾶ* τὸ ὁποῖον ὀφείλεται εἰς τοὺς Ἑβραίους τῆς Ἀλσατίας.

Ὑπάρχει λοιπὸν καὶ τυρὶ καὶ κρασὶ καὶ κρέας Κασέρ. Τῶν δύο πρώτων εἰδῶν χαρακτηριστικὸν εἶναι ἁπλούστατα τὸ ἀνόθευτον τοῦ προϊόντος. Ἑπομένως τὸ τυρὶ καὶ τὸ βούτυρον εἶναι Κασὲρ ὅταν εἶναι ἐκ γνησίου γάλακτος, μὴ ἔχοντα οὐδὲ ἐλάχιστον μόριον λίπους, καταβαλομένης τῆς πλέον λεπτολόγου μέχρι σχολατικισμοῦ προσοχῆς εἰς τὴν κατασκευὴν μέχρι τοῦ σημείου νὰ χύνεται ἡ πυτιὰ εἰς δοχεῖα ἅμα ἐξαχθῇ ἐκ τοῦ ζώου, διὰ νὰ μή, τίς εἴδε, πυκνουμένη ἐξαχθῇ ἀργότερα μόριον λίπους μαζὺ μὲ αὐτήν! Ἀλλ' ἀδιάφορον, αἱ σχολαστικαὶ αὐταὶ προφυλάξεις

μὰ τὴν ἀλήθειαν, ἀξίζει νὰ διατηρηθοῦν (ἔχομεν ἄρά γε τὴν δύναμιν νὰ ἀπαλλαγῶμεν τόσων ἄλλων προλήψεων βλαβερῶν;) ἀφοῦ πρόκεινται ὡς προπύργιον τῆς ὑγείας. Τὸ κρασὶ κασὲρ ἐπίσης πρέπει νὰ εἶναι γνήσιον. Αἱ ὑγιειναὶ αὗται διατάξεις περιβάλλονται θρησκευτικὸν χαρακτῆρα· Ὡς ἐκ τούτου ἡ παρασκευὴ τῶν δύο ἀνωτέρω εἰδῶν πρέπει νὰ γίνεται ὑπὸ τὴν εὐθύνην καὶ ἐπιτήρησιν Ἰσραηλίτου γνωστοῦ ὡς πιστοῦ ἐν γένει εἰς τοὺς θρησκευτικοὺς τύπους.

Διὰ τὸ κρασί, ἡ αὐστηρότης, ὡς πρὸς αὐτὸ τὸ κεφάλαιον, εἶναι μεγαλειτέρα, μὴ ἐπιτρεπομένης κατὰ τοὺς παλαιοὺς χρόνους τῆς κατασκευῆς εἰμὴ εἰς Ἰσραηλίτην. Σήμερον ἐὰν δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ παρασκευὴ τοῦ κρασιοῦ ὑπὸ ἀξιοπίστου ὁμοδόξου, εἰς πολλὰ μέρη, τὸ κρασὶ κασέρ, ἐπισημοποιεῖται ὡς τοιοῦτο, μόνον ἐὰν ἀγοράζεται εἰς μεγάλα δοχεῖα ἐκ τῶν ἀγροτικῶν ἰδιοκτητῶν, ὁπότε ἡ βεβαιότης τοῦ ἀνοθεύτου εἶναι σχεδὸν ἀπόλυτος. Ἀλλὰ πάντως ἡ λιανικὴ πώλησις πρέπει νὰ γίνεται ὑπὸ ἰσραηλίτου κρατοῦντος τὰς θρησκευτικὰς διατάξεις.

Τὸ κρέας εἶναι τὸ κατ' ἐξοχὴν βρώσιμον εἶδος, (ἴσως ὄχι δικαίως, διότι καὶ ἡ νοθεία τῶν ἄλλων εἰδῶν εἶναι ἐξ ἴσου βλαβερά), εἰς τοῦ ὁποίου τὸ κασὲρ οἱ Ἑβραῖοι δίδουν τὴν μεγαλειτέραν σημασίαν. Καθὼς λέγει ὁ Λεροὰ Μπωλιέ, ὅπου ἱδρυθῇ ἑβραϊκὴ κοινότης, πρῶτον γίνεται φροντὶς διὰ τὴν ἵδρυσιν κρεοπωλείου καὶ ἑστιατορίου «κασὲρ» καὶ ἔπειτα περὶ Συναγωγῆς.

Τέσσαρες τοὐλάχιστον συνθῆκαι κάμνουν τὸ κρέας κασὲρ δηλαδὴ κατάλληλον διὰ τὴν βρῶσιν τοῦ Ἰσραηλίτου.

α') Τὸ ζῶον πρέπει νὰ ἐξετασθῇ προτοῦ σφαγῇ, καὶ τότε μόνον ἐπιτρέπεται ἡ σφαγὴ ὅταν ὁ «*Σοχὲτ*» (ὁ διπλωματοῦχος σφάκτης) σχηματίσῃ τὴν πεποίθησιν ὅτι τὸ ζῶον δὲν ἔχει κανὲν νόσημα.

β') Ἡ σφαγὴ πρέπει νὰ γίνεται μὲ εἰδικὸν κοπτερὸν καὶ λεπτότατα ἀκονισμένον μαχαίρι, ὥστε ὁ θάνατος νὰ ἐπέλθῃ δι' ἀφαιμάξεως καὶ ὅσον δυνατὸν ὀλιγώτερον μαρτυρικὸς διὰ τὸ ζῶον. Οἱ δύο οὗτοι κανόνες, οἱ συνδιάζοντες τὴν φιλανθρωπίαν μὲ τὴν ὑγιεινήν, κάμνουν ὥστε τὸ μὲν ζῶον νὰ ὑποφέρῃ ὀλιγώτερον καὶ νὰ μὴ ἀναπτύσσωνται τόσον πολλαὶ τοξίναι καὶ πτωμαΐνη λόγῳ τῆς ἀφαιρέσεως ποσοῦ αἵματος καὶ τοῦ γλυκυτέρου θανάτου.

γ') Τὰ σφάγια ὑποβάλλονται εἰς ἐξέτασιν λεπτομερῆ ἐσωτερικήν, ἰδίᾳ τῶν πνευμόνων. Ἐὰν οὐδὲν ἴχνος φυματιώσεως ἀνακαλυφθῇ τότε μόνον δύναται νὰ γίνῃ χρῆσις αὐτῶν.

δ') Τὸ κρέας παύει ὁπωσδήποτε νὰ εἶναι κασέρ, τρεῖς ἡμέρας μετὰ τὴν σφαγήν, ὁπότε κατὰ τὴν συνήθη διατήρησιν τῶν κρεάτων, ἄρχονται ἀναπτυσσόμεναι αἱ τοξῖναι καὶ ἡ πτωμαΐνη. Αὐτοὶ οἱ κανόνες τοῦ Κασέρ. Ὅτι τὸ ἑβραϊκὸν κρέας εἶναι καλλιτέρας ποιότητος, τοῦτο ἀποδεικνύεται καὶ ἐκ τοῦ ὅτι διατηρεῖται καλλίτερα καὶ περισσότερον κατὰ μίαν ἡμέραν τοὐλάχιστον τοῦ ἄλλου κρέατος. Τοῦτο ἐβεβαίωσε καὶ πέρυσι δι' ἐκθέσεώς του ἐπιθεωρητὴς τῶν κρεοπωλείων εἰς Μιλάνον καὶ τὸ βεβαιώνουν οἱ κρεοπῶλαι πάσης χώρας, οἱ ἔχοντες πεῖραν τοῦ πράγματος.

Τὸ κρέας ἑπομένως τὸ κασέρ, εἶναι ὑγιεινότερον, θρεπτικώτερον, ἀρωματικότερον παντὸς ἄλλου καθὼς ἀπέδειξεν ὁ μέγα κλινικὸς τῆς Ρωσσίας Δέμπο, τοῦ ὁποίου τὸ σύγγραμμα ἐπὶ τοῦ προκειμένου εἶχεν ἀνακοινώσῃ εἰς τὴν ἰατρικὴν Ἀκαδημίαν τῶν Παρισίων ὁ Διελαφοά.

Διατείνονται πολλοί, ὅτι διὰ τῆς βράσεως παύει πᾶς κίνδυνος μολύνσεως. Ἀλλὰ καὶ ἐὰν ἡ βράσις γίνῃ παντοῦ καὶ πάντοτε τόσον τελεία, εἶναι δυνατὸν νὰ ἔχῃ ἴσην θρεπτικὴν ἀξίαν τὸ κρέας φθισικοῦ ζώου μὲ τὸ κρέας ζώου ὑγειοῦς;

Ἀλλ' ἔχομεν τὸν κτηνίατρον διατείνονται τινές. Εἶναι ἀληθές, ἀλλ' ἀπεδείχθη ὅτι ἡ ἐξέτασις ἡ ἑβραϊκὴ εἶναι αὐστηροτέρα ἐκείνης τοῦ κτηνιάτρου. ὁ ὁποῖος παρελείπει χάριν τῆς κοινωνικῆς οἰκονομίας πολλὰς περιπτώσεις, αἵτινες καθιστοῦν τὸ κρέας μὴ βρώσιμον κατὰ τὸ ἑβραϊκὸν δόγμα...

Διὰ τοῦτο εἰς Εὐρώπην καὶ Ἀμερικὴν πολλοὶ καὶ ἐκ τῶν νεωτεριζόντων Ἰσραηλιτῶν, ἐνῷ ἀμελοῦν ἄλλας θρησκευτικὰς διατάξεις ἀγοράζουσι μόλα ταῦτα κρέας «*Κασὲρ*». Ἴσως συντελεῖ καὶ ἡ χρῆσις τοιούτου κρέατος, δεδομένου ὅτι ἡ φθίσις μεταδίδεται ἐκ τῆς ἀγελάδος εἰς τὸν ἄνθρωπον, καθὼς ἰσχυρίζονται τινές, εἰς τὴν ἀνυπαρξίαν, ἢ τοὐλάχιστον εἰς τὴν μικροτέραν διάδοσιν τῆς φυματιώσεως μεταξὺ τῶν Ἑβραίων. Καὶ ὄχι μόνον Ἑβραῖοι ἀλλὰ πλεῖστοι ἀνήκοντες εἰς ἄλλο δόγμα. προπάντων εἰς Ἀγγλίαν καὶ Ἀμερικήν. φειδόμενοι τῆς ὑγείας των ἀγοράζουν ἑβραϊκὸν κρέας, διότι παρέχει μεγαλείτερα ἐχέγγυα κρέατος ὑγιοῦς φύσεως, ἀνεξαρτήτως τῆς βράσεως.

ΣΤΑΧΥΟΛΟΓΟΣ

ΕΒΡΑΪΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ

Ὑπάρχει ἑβραϊκὴ μουσική, δηλαδὴ ἀρχαία τόσον ὥστε νὰ χρονολογεῖται ἀπὸ τὴν ἐθνικήν ἀνεξαρτησίαν τῶν ἑβραίων; Περὶ τούτου ἤρχησαν μελέται διὰ τῆς συλλογῆς τῶν ἀρχαίων μελῳδιῶν τῶν κοινοτήτων, αἱ ὁποῖαι δὲν ὑπέστησαν τὴν ἐπήρειαν τῆς νεωτέρας εὐρωπαϊκῆς μουσικῆς. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν Ἰταλίαν, ὁ διδάσκαλος Κόνσολο, εἶχε συλλέξει καὶ παίξει ἑβραϊκὰς παλαιὰς μελῳδίας ἐνώπιον τῆς Βασιλίσσης Μαρ-

γαρίτας. Ὁ κ. Ἴδελσον εἰς Ἱερουσαλὴμ συνέλεξε τώρα ἑκατὸν μελωδίας τῶν ἑβραίων Ὑεμέν, Περσίας, Βαβυλωνίας, Συρίας, ἐκτὸς τῶν ἱσπανοεβραίων καὶ τῶν Σαμαριτῶν τῆς Ναπλούς. Τὸ φωνογραφικὸν ἀρχεῖον τῆς Βιενναίας Ἀκαδημίας ἔστειλεν ἤδη φωνογράφον μὲ δίσκους ἵνα συλλέξῃ τὰς μελωδίας αὐτὰς τῶν ὁποίων τινὲς κρίνονται σύγχρονοι τῆς ἐποχῆς τῶν Βασιλέων. Τὰ τεμάχια ταῦτα θὰ χρησιμεύσουν διὰ τὴν συλλογὴν τὴν ὁποίαν ὑπὸ τὸν τίτλον «Θησαυρὸς ἑβραιοανατολικῶν μελωδιῶν» θὰ δημοσιεύσῃ ὁ μέγας ἀγγλικὸς ἐκδοτικὸς οἶκος Breitkopf καὶ Härtel. Ὁ κ. Ἴδελσον ἐκτὸς τοῦ ὅτι θὰ συνεχίσῃ τὰς μελέτας του περὶ λαϊκῆς ἑβραϊκῆς ποιήσεως, συνέλεξε καὶ πρότυπα ἑβραϊκῆς προφορᾶς τῶν ἑβραίων ὅλης τῆς Διασπορᾶς, οἱ ὁποῖοι εὑρίσκονται εἰς Ἱερουσαλήμ.

Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰς ἑβραϊκὰς μελῳδίας, μερικαὶ καθὼς εἴπομεν ἀνάγονται εἰς τὴν ἐποχὴν τῶν Βασιλέων, ἀλλὰ πολλαὶ ἀναντιρρήτως εἶναι τοὐλάχιστον σύγχρονοι τοῦ Δευτέρου Ναοῦ, δηλαδὴ τῆς πρὸ τῆς δευτέρας ἐξορίας ἐποχῆς, ἀφοῦ εἶναι ὅμοιαι εἰς τοὺς ἑβραίους πάσης χώρας, μεταξὺ τῶν «Ἀσκεναζήμ» τῆς Ρωσσίας καὶ Αὐστρίας καὶ τῶν ἑβραίων τῆς Ὑεμένης καὶ τῆς Περσίας.

Ἐννοεῖται οἴκοθεν, πόσον θὰ συντελέσουν αἱ ἔρευναι αὗται εἰς τὴν ἀνεύρεσιν τῆς ἑβραϊκῆς λαϊκῆς μουσικῆς.

Εὐχῆς ἔργον θὰ ἦτο, ἡ προσεχὴς σύσκεψις τῶν Ἰσραηλιτικῶν Κοινοτήτων τῆς Ἑλλάδος, νὰ ἐλάμβανε μέτρα περὶ τῆς πλήρους διδασκαλίας τῶν ἑβραϊκῶν μελῳδιῶν εἰς τὰ ἑβραϊκὰ σχολεῖα καὶ νὰ ἐψήφιζεν εὐχὴν τοὐλάχιστον ἐπὶ τοῦ παρόντος, διὰ τὴν συλλογὴν ὑπὸ μουσικοῦ τῶν μελῳδιῶν τῶν διεσπαρμένων ἀνὰ τὰς ἑβραιοελληνικὰς κοινότητας.

ΣΑΒΟΥΩΤ

Τοῦτον τὸν μῆνα (6 Σιβὰν-9 Μαρτίου) συνέπεσεν ἡ ἑορτὴ τῶν ἑβδομάδων (Χάγκ Σαβουὼτ) οὕτω λεγομένη διότι ἑορτάζεται ἑπτὰ ἡμέρας μετὰ τὸ Πάσχα. Ἡ ἑορτὴ ὀνομάζεται καὶ Πεντηκοστὴ διότι συμπίπτει ἀκριβῶς τὴν πεντηκοστὴν μετὰ τὸ Πάσχα ἡμέραν. Ἂν δὲν ἔχει τὴν μεγαλοπρέπειαν τῶν μεγάλων ἑορτῶν τοῦ Τισρί, τὴν θορυβώδη εὐθυμίαν τοῦ Σουκώθ, τὴν λάμψιν τῆς ψυχῆς καὶ τῆς καρδίας τῆς ἑορτῆς τῆς Ἀνοίξεως καὶ τῆς ἐλευθερίας, (Πέσαχ) προβάλλει ὅμως τὸ Σαβουὼτ καθὼς ἡ συμπαθεστάτη ἑορτὴ τοῦ Ἰσραὴλ ἐν τῇ μεθυστικῇ ἀτμοσφαίρᾳ τῶν ἀρωμάτων καὶ τῶν χρωμάτων τῆς Ἀνοίξεως, ἐν τῇ ἠρεμίᾳ τῶν ἀγροτικῶν εἰδυλλίων. Διότι ἡ ἑορτὴ εἶναι κατ' ἐξοχὴν ἡ ἑορτὴ τοῦ θερισμοῦ, ἡ ἑορτὴ τῶν πρωτολείων Χὰγκ Ἀκατσίρ, Χὰγκ Ἀμπικουρήμ· ὁ δὲ ἑορτασμὸς τῆς κηρύξεως τοῦ Δεκαλόγου, τοῦ ὁποίου ἡ ἐπέτειος συμπίπτει κατὰ τὴν παράδοσιν (1) τὴν ἡμέραν τοῦ Σαβουὼτ μὲ τὴν μυστικὴν αὐτοῦ ἀλληλογορίαν τοῦ πνευματικοῦ συνοικεσίου μεταξὺ τῆς φυλῆς τοῦ Ἰσραὴλ καὶ τοῦ θείου προσθέτει, χάριν τῆς φαντασίας τῶν λειτουργικῶν ποιητῶν, εἰς τὸ εἰδύλλιον τῆς ἑορτῆς. Ἡ ὁποία ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐπανηγυρίζετο μεγαλοπρεπῶς. Ὑπὸ τὸν ἦχον τῆς μουσικῆς, χαρωποὶ οἱ προσκυνηταὶ ἐξ ὅλων τῶν χωρῶν τοῦ Ἰσραὴλ ἀνέβαινον ἐν μεγαλοπρεπῇ λιτανείᾳ εἰς τὸ Ὄρος τοῦ Ναοῦ. Ἕκαστος ἔφερεν ἐπὶ τῶν ὤμων ἕν κάνιστρον μὲ πρωτόλεια. Ἡ λιτανεία περιελάμβανε πάντας ἀδικκρίτως, πλουσίους καὶ πτωχούς. Αὐτὸς ὁ Βασιλεὺς Ἀγρίππας ἐβάδιζε πεζῇ με τοὺς ἄλλους φέρων τὸ κάνιστρον εἰς τοὺς ὤμους. Ὅταν ἔφθανον εἰς τὸν Ναόν, οἱ Λευῆται οἱ ὁποῖοι εἶχον προχωρήσει εἰς προϋπάντησιν τῶν προσκυνητῶν ἔψαλλον· «Θέλω σὲ ἐξυμνήσει Κύριε διότι μὲ ἔσωσες κτλ... Ἔπειτα οἱ προσκηνηταὶ ἀπήγγειλον τὴν ὡραίαν προσευχὴν τοῦ 26ου κεφαλαίου τοῦ Δευτερονομίου, ἐξυμνοῦσαν τὸν Θεὸν ὡς ὕψιστον Σωτῆρα...

Σήμερον συμβάλλει ἡ ἑορτὴ εἰς τὴν διακόσμησιν τῶν Ναῶν ἐν συνδυασμῷ φωτισμοῦ ἀπλέτου καὶ ἀνθέων εἰς τὸ ράντισμα τοῦ ἱεροῦ Βιβλίου μὲ πέταλλα ρόδων καὶ ἴων, εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ ὡραιοτέρου εἰδυλλίου τῆς παγκοσμίου φιλολογίας, τοῦ βιβλίου τῆς Ρούθ, ἐν τῷ ὁποίῳ ἀνεπνέομεν τὸν ὑγιᾶ τὸν ἀπέριττον, τὸν γεμᾶτον οἰκογενειακοῦ καὶ ἀγροτικοῦ ἀρώματος βίον τῶν πατέρων μας εἰς τοὺς κάμπους τῆς Βηθλεὲμ καὶ τῆς Γαλιλαίας.

Οἱ διδάσκαλοι τοῦ Ἰσραὴλ εὗρον καὶ ἄλλον λόγον δικαιολογοῦντα τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ βιβλίου τῆς «Ρούθ» κατὰ τὸ Σαβουώθ. Ἡ Ροὺθ ἡ παραδεχομένη τὸν ἑβραϊσμόν, συμβολίζει τὸν Ἰσραὴλ παραδεχθέντα κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην τὸν θεῖον Νόμον, ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖ τὴν βάσιν τοῦ Ἰσραηλισμοῦ. «Ὅπου βαδίσῃς θὰ βαδίσω, ὅπου καταλύσῃς θὰ καταλύσω, ὁ λαός σου, λαός μου, καὶ ὁ Θεός σου Θεός μου» ἔλεγεν εἰς τὴν Νοαμὴν ἡ ἔνθους Μοαβίτης, ἐξ ἧς ἔμελλε νὰ γεννηθῇ ὁ ἔνδοξος οἶκος τοῦ Ἰσραήλ.

Καὶ οἱ λόγοι οὗτοι, ὡς ἱερὰ ὑπόσχεσις, λεγόμενοι ὑπὸ τῶν ἰσραηλιτοπαίδων, ἐν τῇ ἀρχαίᾳ γλώσσῃ καὶ τῇ ἀρχαίᾳ μελῳδία τῶν πατέρων, ἠχοῦν ὡς παρήγορος ὑπόσχεσις ἐμμονῆς καὶ πίστεως εἰς τὸ μέλλον τῆς φυλῆς.

* * *

(1) Καὶ ἀλλόδοξοι, ὁ ἅγιος Ἱερώνυμος καὶ ὁ Ἅγιος Αὐγουστῖνος παραδέχονται τὸ Σαβουὼτ ὡς ἐπέτειον τῆς κηρύξεως τοῦ Δεκαλόγου.

ΙΣΡΑΗΛ

Τὸ δρᾶμα τοῦ Ἐρρίκου Μπερνστάϊν ἐπανέκτησεν ἐπικαιρότητα εἰς τὴν πρωτεύουσαν μὲ τὴν ἐπιτυχῆ παράστασιν τοῦ θιάσου Κοτοπούλη. Δυσκόλως δρᾶμα προὐκάλεσεν ἐνταῦθα τόσον ἐνδιαφέρον, ἐνῷ πολλοὶ προέλεγον ὅτι ὡς ἐκ τῆς μὴ ὑπάρξεως ἐν Ἑλλάδι ἀντισημιτικοῦ ζητήματος, ἡ παράστασις θὰ ἔμενεν χωρὶς ἐνδιαφέρον. Μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι ἐνταῦθα ἡ κοινωνία συνεζήτησε καὶ συνεκινήθη δι' ὅτι ἀνθρώπινον περιέχει τὸ δρᾶμα, ἀνεξαρτήτως τῶν τοπικῶν διαμαχῶν, ἰδίᾳ διὰ τὴν πνοὴν ἐκείνην κλασικῆς τραγικότητος ἡ ὁποία πληροῖ τὴν δευτέραν πρᾶξιν.

Εἰς τὸ Παρίσι ἀπεναντίας προκάλεσαν συζητήσεις καὶ διαπληκτισμοὺς αἱ λεπτομέρειαι καὶ τὸ ἀντικείμενον τοῦ δράματος, ἂν καὶ ὁ Μπερνστάϊν διϊσχυρίζετο ὅτι τὸ δρᾶμα του δὲν θέλει τίποτε νὰ ἀποδείξῃ, ἀλλ' ὅτι καθὼς ὅλα τὰ θεατρικά του ἔργα εἶναι μία πιστὴ ἀναπαράστασις «τεμαχίου» δρώσης καὶ πασχούσης ἀνθρωπότητος.

Προτοῦ ὁ «Ἰσραὴλ» παρασταθῇ, εἶχε προκαλέσει περὶ τὸ ὄνομα τοῦ συγγραφέως πολλὰς ἀντιφατικὰς φήμας. «Τὸ ἔργον ἦτο ἀντικληρικόν». «Ὄχι· ἦτο ἀντισημιτικόν». «Ἦτο τὸ ἓν καὶ τὸ ἄλλο».

Ὁ Μπερνστάϊν κληθεὶς ὑπὸ τῆς «Ματὲν» ἔγραψεν εἰς τὴν Παρισινὴν ἐφημερίδα γράμμα ἐξηγῶν τὰς προθέσεις του. «Τὸ ἔργον δὲν ἦτο κομματικὸν ἀλλὰ μόνον ποιητικὴ ἀναπαράστασις μιᾶς κοινωνικῆς καταστάσεως. Ἀντισημιτικὸν τὸ ἔργον του; Πῶς ἀφοῦ ὁ Μπερνστάϊν εἶναι Ἑβραῖος;

Ἂς παραθέσωμεν ἐνταῦθα ὅσα ὁ ἰσχυρότερος ἴσως τῶν δραματικῶν συγγραφέων τῆς Γαλλίας, ποῦ εἰσῆλθε θριαμβευτικῶς εἰς τὴν «Γαλλικὴν Κωμῳδίαν» τὸ ἐθνικὸν θέατρον τῆς Γαλλίας, λέγει περὶ τοῦ ἑβραϊσμοῦ πρὸς ἐποικοδόμησιν ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι προσπαθοῦν νὰ κρύπτουν τὴν ἐθνικὴν οἰκνδήποτε καταγωγήν των. «.....Εἶμαι πολὺ εὐτυχὴς ὅτι εἶμαι Ἑβραῖος, λέγει ὁ Μπερνστάϊν. Δὲν λέγω ὅτι καυχῶμαι διὰ τοῦτο· διότι ἐθεώρησα ἀνέκαθεν γελοῖον νὰ ὑπερηφανεύεται κανεὶς διὰ πρᾶγμα τόσον ἀκούσιον ὅσον εἶναι ἡ γέννησις... Εἶμαι λοιπὸν πολὺ εὐτυχής. Αἰσθάνομαι δυνατὰ ὅτι ἐκεῖνο τὸ παραπάνω μυστικῆς ζωτικότητος, τὸ ὁποῖον ὀνομάζουν χαρακτῆρα καὶ τὸ ὁποῖον κάμνει τὸν καλλιτέχνην, τὸ ὀφείλω κατὰ μέγα μέρος εἰς τὴν καταγωγήν μου. Καὶ μὴ ἀγαπῶν αὐτήν, δὲν θὰ ἤμουν ἀγνώμων καὶ δειλός;

Τὴν ἐξομολόγησιν ταύτην τῶν αἰσθημάτων μου, τὴν παραδίδω χωρὶς τὴν παραμικρὰν πρόθεσιν διερεθιστικήν. Κατόπιν τούτου, δύνανται οἱ λόγοι μου νὰ προσβάλουν τινὰ ἔντιμον καὶ ἀμερόληπτον;

Ἀναγνωρίζω εἰς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους ὅλων τῶν φυλῶν τὸ δικαίωμα νὰ ἀγάλλωνται διὰ τοὺς προγόνους των, νὰ ἀναζητοῦν τὸν ἑαυτόν του εἰς ἐκείνους, καὶ δὲν ἐκτιμῶ τοὺς ἀνθρώπους εἰ μὴ καθ' ὅσον δὲν ἀπαρνοῦνται τίποτε ἀπὸ τὸν ἑαυτόν τους.

Μὲ τοὺς ἀντισημίτας δὲν ἔχω ἄλλην σχέσιν, εἰ μὴ καθ' ὅτι περιφρονῶ εἰλικρινέστερον ἀπ' ὅτι αὐτοὶ δὲν τὸ κάμνουν, τὸν Ἑβραῖον τὸν οἰωνεὶ ζητοῦντα συγγνώμην ὅτι εἶναι ἑβραῖος, τοῦ ὁποίου ἡ στάσις, οἱ ὑπαινιγμοί, οἱ θυμασμοί του, πᾶσα σχέσις του εἶναι μία οἰωνεὶ χαμερμὴς μετεμφιεσμένη αἴτησις συγγνώμης. Καὶ οἱ τρομεροὶ ὀνειδισμοί, ἐκ τῶν ὁποίων ἕνας ἄνθρωπος μὲ καρδιὰ θὰ ἀπέθνησκεν ἐνῷ ὁ ἑβραῖος σνὸμπ τοὺς καταπίνει ἀπαθῶς εἰς ὅλους τοὺς σταθμοὺς τοῦ γονυπετώδους βίου του, μὲ ἐνεθουσίασαν πάντοτε ὡς προσωπική μου ἐκδίκησις».

Εἶναι ἀνάγκη κατόπιν τούτου ἐπιλέγει ὁ Μπερνστάϊν, νὰ προσθέσω ὅτι τὸ ἔργον μου δὲν εἶναι ἀντισημιτικόν; Μόλα ταῦτα ἡ ὑπόθεσις τοῦ «Ἰσραὴλ» δυσηρέστησε κατ' ἀρχὰς καὶ τὰ δύο πεδία, τῶν μεγάλων ἑβραίων καὶ τῶν κληρικοφρόνων. Σήμερον οἱ τελευταῖοι εἶναι οἱ πλέον ἀδιάλλακτοι.

Τὴν ὑπόθεσιν τοῦ «Ἰσραὴλ» τὴν γνωρίζετε. Ὁ πρίγκηψ Δὲ Κλὰρ εἷς τῶν ἀριστοκρατικοτέρων ὀνομάτων τῆς Γαλλίας, τίθεται ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ ἀντισημιτικοῦ κινήματος. Εἰς τὸ Club ὅπου συχνάζει, ὅλοι οἱ ἑβραῖοι ἠναγκάσθησαν νὰ παραιτηθοῦν. Μένει μόνος ὁ Γκουτλίμπ, τὸν ὁποῖον ἐπιμένοντα νὰ μὴ παραιτηθῇ, προσβάλλει παρουσία πολλῶν μελῶν, ὁ πρίγκηψ Δὲ Κλάρ. Ἐπίκειται μονομαχία. Ἡ μήτηρ τοῦ πρίγκηπος, ἡ Δούκισσα Δὲ Κρουσὺ δὲν θέλει νὰ γίνῃ ἡ μονομαχία, διὰ λόγον σεβαρόν, τὸν ὁποῖον μόνον γνωρίζει ὁ πνευματικός της ὁ Πάτερ Σιλβαίν... Ὁ πρίγκηψ εἶναι...υἱὸς τοῦ ἑβραίου Γκουτλίμπ.—Ὁ πρίγκηψ ἐρχόμενος εἰς τὸ μεγαρόν του συναντᾷ τὸν Γκουτλίμπ ὁμιλοῦντα μέ...τὴν μητέρα του. Τί ζητεῖ ὁ ἑβραῖος; Ἡ μητέρα του τοῦ ἐξηγεῖ τὴν παρουσίαν τοῦ τραπεζίτου. Τὸν ἐκάλεσε ἁπλούστατα διὰ νὰ τὸν παρακαλέσῃ νὰ μὴ μονομαχήσῃ.... Διατί; τί ἐπιρροήν, τί ἐλπίδα εἶχεν ἡ Δούκισσα νὰ πείσῃ ἕνα κληρικοφάγον ἑβραῖον; Ἐπιμένων, ἀναλύων, ἀπειλῶν, ἀνακρίνων ὁ πρίγκηψ Δὲ Κλὰρ μανθάνει ἐπὶ τέλους τὴν ἀλήθειαν τῆς καταγωγῆς του! Ἡ μονομαχία δὲν εἶναι πλέον δυνατή. Ἀλλὰ τί θὰ ἀπογίνῃ; Ὁ πάτερ Σιλβαὶν δίδει ὡς λύσιν τὸ μοναστήριον. Ὁ πατήρ, Γκουτλὶμπ τὴν χαρὰν τῆς ζωῆς, Ὁ νέος αὐτοκτονεῖ.... Ὁ πάτερ Σιλβαὶν κατηγορεῖ τὸν Γκουτλὶμπ ὡς αἴτιον τῆς αὐτοκτονίας, καὶ οὗτος τὸν ἱερέα. Τὸ δρᾶμα τελειώνει ἐδῶ. Διατί ὁ νέος αὐτοκτόνησεν; Ἐκ τῆς ἐξελίξεως τοῦ δράματος φαίνε-

ται διότι ὁ νέος ἐπείσθη ὅτι δὲν ἦτο διὰ μοναστῆρι, οὔτε ἡ συνείδησίς του τοῦ ἐπέτρεπε νὰ ζῇ σφετεριζόμενος τὸ ὄνομα καὶ τὴν περιουσίαν τοῦ ψευδοῦς πατρός του.

Ἡ δεσποινὶς Κοτοπούλη ἐνεσάρκωσε ἀρκετὰ καλὰ τὴν Δούκισσα Δὲ Κρουσύ, καθολικὴν τὴν ὁποίαν ὁ ἑβραῖος Μπερνστάϊν ἐδημιούργησε συμπαθεστάτην, γυναῖκα θῦμα μεθύσου καὶ παίκτου, ἡ ὁποία ἠγάπησε τὸν Γκουτλίμπ καὶ ἐξιλέωσε τὸ μόνον τῆς ζωῆς της πταῖσμα μὲ εἰκοσαετῆ μετάνοιαν καὶ ἀρετήν. Ἡ φωνή, ἡ ἔκφρασις τοῦ προσώπου, αἱ κινήσεις τῆς Ἑλληνίδος καλλιτέχνιδος ἀπέδωσαν ἄριστα τὴν ἐσωτερικὴν πάλην τῆς ἀριστοκράτιδος, τὰς διαφόρους ἐξελίξεις τρόμου, λύπης, ταπεινώσεως καὶ ἀπελπισίας της. Τὴν στιγμὴν τῆς τελευταίας ἐξομολογήσεως μὲ τὸ βλέμμα μᾶλλον παρὰ μὲ τοὺς λόγους, ἡ Μαρίκα ἦτο ἀπαράμιλλος... Ἀρκετὰ καλὰ καὶ ὁ «Μυρὰτ» ἴσως ὑπελήφθη εἰς τὴν πρώτην πρᾶξιν εἰς τὸν ρόλον τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ ἀντισημικοῦ κινήματος ὅπου ἐχρειάζετο μεγαλειτέρα ζωή.... Πολὺ αἰσθητὴ ἡ παράλειψις τοῦ διαλόγου ὅπου ἡ Δὲ Κλὰρ πείθεται ὅτι δὲν κάνει διὰ μοναστῆρι, ἀλλ' ὅτι εἶναι ἑβραῖος, δηλαδὴ ἔχων τὸ πῦρ τῆς δράσεως μέσα του. Χωρὶς τὴν ἐξέλιξιν τοῦ διαλόγου, φαίνεται ἀκατονόητον, πῶς ὁ Δὲ Κλὰρ πείθεται ὅτι δὲν ἔχῃ τὴν δύναμιν νὰ ἀκολουθήσῃ τὴν συμβουλὴν τοῦ πάτερ Σιλβκίν...

Ὁ Μπερνστάϊν, εἴπομεν, διατείνεται ὅτι τὸ δρᾶμα του δὲν ἔγινε διὰ ν' ἀποδείξῃ τίποτε. Ἀποδεικνύει ὅμως ἔστω καὶ τυχαίως ὅτι αἱ περὶ ἀταβισμοῦ θεωρίαι, δὲν ἔχουν πάντοτε βάσιν· ὁ ἀσπονδότερος ἐχθρὸς τῶν ἑβραίων, ἦτο αὐτὸς οὗτος ἑβραῖος· καὶ ὅτι τὰ φυλετικὰ μίση, τὰ ὁποῖα ἐπιτήδειοι τινὲς διαδίδουν, ἀποτέλεσμα ἄλλο δὲν ἔχουν παρὰ νὰ διαιρέσουν εἰς δύο στρατόπεδα ἐχθρικὰ τὰ τέκνα τῆς αὐτῆς πατρίδος.

Χ.

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Ἡ συμμετοχὴ τῶν ἑβραίων εἰς τὸ πένθος

Ὁ θάνατος τοῦ Μητροπολίτου Ἰωακεὶμ ἔβκλε εἰς πένθος ἐκτὸς τῆς ὀρθοδόξου καὶ τὴν ἑβραϊκὴν Κοινότητα Θεσσαλονίκης. Τὰ τῆς συμμετοχῆς αὐτῆς περιεγράφει εἰς δύο στήλας ἡ ἡμερησία ἑβραϊκὴ «Indépendant». Οἱ Ἰσραηλῖται εἶχον κλείσει τὰ καταστήματα αὐτῶν, τὴν δὲ κηδείαν ἠκολούθησεν ὁ Ἀρχιραββῖνος συνοδευόμενος ἀπὸ εἴκοσι ραββίνους. Οἱ ἑβραϊκοὶ σύλλογοι εἶχον πένθιμον περιβολὴν καὶ αἱ δύο ἑβραϊκαὶ μουσικαὶ κατὰ τὴν διάβασιν τῆς νεκρικῆς πομπῆς ἐκ τῶν διαφόρων ἑβραϊκῶν κέντρων ἐπαιάνιζον πένθιμα ἐμβατήρια. Εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Ἁγίου Μηνᾶ μετὰ τὸν Μητροπολίτην Δράμας καὶ τὸν γυμνασιάρχην κ. Λαμπρίδην ἔλαβε τὸν λόγον ὁ κ. Ἰωσὴφ Μισραχῆς ἀντιπρόσωπος τῆς ἑβραϊκῆς Κοινότητος.

Ἰδοὺ ὁ λόγος του.

«Ἐντολῇ τοῦ ἐξοχωτάτου Μεγάλου Ραββίνου καὶ πάσης τῆς ἑβραϊκῆς Κοινότητος Θεσσαλονίκης, ἀποτείνω μετὰ λύπης καὶ συγκινήσεως χαιρετισμὸν εἰς τὴν σεβασμίαν μνήμην τοῦ Μεγάλου μεταστάντος, τὸν ὁποῖον ἡ Ἐκκλησία καὶ ἡ Ἑλληνικὴ Κοινότης θρηνοῦν σήμερον.

Ὁ ἀντάξιος ἱεράρχης τὸν ὁποῖον ὁ θάνατος τόσον προώρως ἀφήρπασεν, ἦτο ἡ ἐνσάρκωσις τῆς ἀγάπης καὶ τῆς δικαιοσύνης, καὶ αἱ ἀρεταὶ αὐτοῦ τῆς τε καρδίας καὶ τοῦ πνεύματος, τῷ ἐπέσυρον τὸν θαυμασμὸν πάντων ὅσων τὸν ἐπλησίαζον.

Ἡ ἑβραϊκὴ Κοινότης εἶχεν ἀποκτήσει εἰς τὸ πρόσωπόν του φίλον εἰλικρινῆ καὶ δοκιμασμένον, καὶ πλέον ἢ ἅπαξ μὲ θαυμασίαν λεπτότητα ἔδωσε τρανὰ δείγματα τῶν ἀδελφικῶν αἰσθημάτων τὰ ὁποῖα ἔτρεφε διὰ τὴν Κοινότητά μας.

Εἶναι καλὸν νὰ ἀναμνησθῶμεν ἐνώπιον τοῦ σκηνώματος Ἐκείνου, τὸν ὁποῖον πάντες θρηνοῦμεν σήμερον, ὅτι ὑπῆρξεν ὁ ἀκαταπόνητος ἐργάτης πολιτείας εἰρήνης καὶ ἀδελφότητος. Ὀφείλεται εἰς αὐτόν, εἰς τὴν ἔμπνευσιν τῆς εὐγενοῦς του καρδίας, εἰς τὸ πνεῦμα αὐτοῦ τὸ πλήρη ἐνθουσιασμοῦ καὶ γενναιότητος, ἐὰν ἀνεπτύχθησαν ἄρισται σχέσεις φιλίας καὶ συναδελφότητος, αἱ ὁποῖαι ἀνέκαθεν ὑπῆρξαν τὸ προνόμιον τῶν δύο ἀδελφῶν Κοινοτήτων.

Ἀλλὰ διατί, τοιαύτη ὕπαρξις, προορισμένη διὰ τὸ ἀγαθόν, ἐπέπρωτο νὰ σβεσθῇ τόσον προώρως; Τὸ δρέπανον τοῦ θανάτου νὰ κόψῃ τὴν ζωὴν αὐτοῦ τὴν ἔντιμον καὶ ἐνάρετον;

Ἀδιαρεύνητον μυστήριον τῆς Προνοίας!

Ἂς συγκρατήσωμεν τὴν λυπηρὰν συγκίνησιν ἡ ὁποία μᾶς σφίγγῃ τὴν καρδίαν ἐνώπιον τοῦ σκληροῦ τούτου πένθους, ἵνα ἐξάγωμεν τὰ διδάγματα τὰ ὁποῖα προβάλλουν ἀπὸ τὴν στενὴν κοινωνίαν λύπης, ἡ ὁποία ὅλως ἰδιαιτέρως ἑνώνει σήμερον ἐνταῦθα τὰς δύο Κοινότητας.

Ἕλληνες καὶ ἑβραῖοι, κοινωνοῦντες ἐν τῷ αὐτῷ αἰσθήματι ἄλγους καὶ συμπαθείας! τί ὡραιότερον ὄνειρον διὰ τὸν Μητροπολίτην Ἰωακεὶμ τὸν ἀντάξιον ἱεράρχην, τοῦ ὁποίου ὅλη ἡ ὕπαρξις ὑπῆρξε τὸ σύμβολον τοιαύτης ἀδελφότητος. Τί ὡραιότερον ὄνειρον διὰ τὸ μέλλον τῶν δύο Κοινοτήτων μας.

Ἐν ὀνόματι τῆς Ἰσραηλικῆς Κοινότητος Θεσσαλονίκης, ἀποτείνω ὕστατον χαιρετισμὸν εἰς Ἰωακεὶμ τὸν ἀγαθὸν καὶ τὸν δίκαιον, καὶ ἐνώπιον τοῦ θνητοῦ αὐτοῦ λειψάνου, ὑποκλίνωμαι μετὰ σεβασμοῦ».

Οἱ λόγοι τοῦ ἀντιπροσώπου τῆς ἑβραϊκῆς Κοινότητος ἔκαμαν ζωηροτάτην ἐντύπωσιν εἰς τοὺς παρισταμένους.

Καὶ ἡ «Ἰσραηλιτικὴ Ἐπιθεώρησις» ἀποτείνουσα φόρον σεβασμοῦ εἰς τὴν μνήμην τοῦ ἀνταξίου ἱεράρχου. ὡσεὶ ἐπρόκειτο περὶ Διδασκάλου τοῦ Ἰσραήλ, διότι ὁ ἑβραϊσμὸς σέβεται καὶ γεραίρει μόνον τὴν ἀρετὴν ἀδιακρίτως φυλῆς καὶ δόγματος, εὔχεται ἵνα ὁ διάδοχος τοῦ Ἰωακεὶμ συνεχίσῃ τὸ ἔργον ἀγάπης καὶ προσεγγίσεως ἐκείνου.

Η ΔΟΥΚΙΣΣΑ ΤΗΣ ΠΛΑΚΕΝΤΙΑΣ

ΤΟ ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΛΑ ΑΥΤΗΣ

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ ΑΘΗΝΩΝ

Ἐσχάτως μὲ τὴν ὑπογραφὴν Κ. Δραγούμης ἠσχολήθησαν αἱ «Ἀθῆναι» περὶ τῆς Δουκίσσης τῆς Πλακεντίας συζύγου γάλλου προξένου. Εἰς τὴν πραγματείαν ἔγινεν ὑπαινιγμὸς περὶ ἰουδαϊκῆς καταγωγῆς τῆς Δουκίσσης. Ἦτο πράγματι ἑβραία ἡ Δούκισσα; Ὁ Λουδοβῖκος Αὔγουστος Φράνκελ ὁ ὁποῖος ἐπεσκέφθη τὰς Ἀθήνας κατὰ τὸ 1855 περιγράφει τὴν Δούκισσαν ὡς γυναῖκα ἀλλόκοτον καὶ μὲ τὴν ἀσυνήθη περιβολήν της, (ἦτο πάντοτε ἐνδεδυμένη λευκὰ μὲ πέπλον λευκὸν) μὲ τὴν μανίαν νὰ κτίζῃ· πάντοτε νέας οἰκοδομὰς τῶν ὁποίων ἔδιδε αὐτὴ τὸ σχέδιον, μὲ τὰς αἰωνίους δίκας μὲ τοὺς μηχανικούς, δίδουσαν λαβὴν εἰς τὰ σκώμματα τῆς κοινωνίας. Μ'αν ἡμέραν κατὰ τὰς ἀτελευτήτους δίκας της, ὁ δικαστὴς τῆς ἐπέβαλεν ὅρκον, τότε δὲ αὐτὴ ἐδήλωσεν ὅτι ἦτο ἑβραία καὶ ὡρκίσθη συμφώνως μὲ τὸ ἑβραϊκὸν δόγμα. Ἐπροτίμα νὰ διαμένῃ εἰς τὴν Πεντέλην ὅπου ἔκτισε πύργον τὸν ὁποῖον ὠνόμασεν «βωμὸν ἀφιερωμένον εἰς τὸν Θεὸν τὸν Ἕνα τὸν κατοικοῦντα εἰς τὰ ἀπόκρυφα» Εἶχε μοναδικὴν θυγατέρα τὴν ὁποίαν ἐζήτησε νὰ δώσῃ γυναῖκα εἰς μέλος τῆς οἰκογενείας Μαυρομιχάλη, εἰς τὸν ὁποῖον ἐχωρήγησε τὴν ἐπικαρπίαν τριῶν χιλιάδων ἐλαιοδένδρων διὰ 90 ἔτη, δωρεὰν τὴν ὁποίαν μετὰ ἓν ἔτος ἀνεκάλεσεν. Παρομοίως ἀνεκάλεσε δωρεὰν τὴν ὁποίαν εἶχε κάμῃ εἰς τὸν ἱστορικὸν Τρικούπην.

Ἡ κόρη της ἀπέθανε εἰς ταξείδιον τὸ ὁποῖον εἶχον κάμῃ εἰς Συρίαν· ἐφύλαττε δὲ τὸ προσφιλὲς πτῶμα ἐντὸς οἰνοπνεύματος καὶ ἐκράτει οὕτως ἄταφον εἰς μίαν ἐκ τῶν οἰκιῶν της, ἕως ὅτου μιὰ πυρκαϊὰ ἀπετέφρωσε τὰ πάντα.

Ἡ δούκισσα ἀπέθανε καὶ ἐνταφιάσθη εἰς τὸ Πεντελικὸν ὅπου τῆς ἐστήθη μνῆμα μὲ ἐπιγραφήν. Τὴν οἰκίαν της μὲ τὸν κῆπον ἐκληροδότησεν εἰς τὸν ἰατρόν της Δρα Röser.

Εἰς τὴν βιβλιοθήκην της εὑρέθησαν συγγράμματα ἀναφερόμενα εἰς ὅλα τὰ θρησκεύματα, διότι ἡ δούκισσα ἦτο εὐρυμαθὴς καὶ ἀνεγίνωσκε πολύ.» Μέχρις ἐδῶ ὁ Φράγκελ.

Περὶ τοῦ ἑβραϊσμοῦ τῆς Δουκίσσης, τρανὴ ἀπόδειξις εἶναι τὸ κληροδότημα ἑνὸς οἰκοπέδου διὰ τὴν ἀνέγερσιν Ἰσραηλιτικοῦ Ναοῦ μὲ τὴν ρήτραν ὅτι ἐὰν δὲν ἤθελε κτισθῇ τοιοῦτος Ναὸς εἰς Ἀθήνας νὰ περιέλθῃ τὸ κληροδότημα εἰς τὴν ἑβραϊκὴν κοινότητα Ἱερουσαλήμ.

Τί ἀπέγινε τὸ κληροδότημα καὶ τὸ οἰκόπεδον, τὸ ὁποῖον, ἐὰν καλῶς εἴμεθα πληροφορημένοι, ἔγινε διὰ συμβολαιογραφικῆς πράξεως;

Περιμένομεν ἀπάντησιν ἀπὸ τὴν Προεδρείαν τῆς Ἰσραηλιτικῆς Κοινότητος τῆς πρωτευούσης.

ΟΙ ΕΒΡΑΙΟΙ ΚΑΙ Η ΦΥΜΑΤΙΩΣΙΣ

Ἐλάβομεν τὴν ἑξῆς ἐπιστολήν·

Εἰς τὸ προηγούμενον φύλλον τῆς σπουδαίας ὑμῶν ἐφημερίδος ὑποβάλλετε εἰς τὴν κρίσιν τῶν ἀναγνωστῶν σας τὸ ζήτημα περὶ τῆς ἀντιστάσεως τῆς ἑβραϊκῆς φυλῆς εἰς τὴν φυματίωσιν. Δὲν ἠδύνατο νὰ ἀποδοθῇ πρωτίστως εἰς τὴν ἰσχυρὰν κρᾶσιν τῆς φυλῆς; Ὁ μέγας γάλλος οἰκονομολόγος Λερωᾶ Μπωλιὲ εἰς τὸ πολυθρύλητον σύγγραμμά του Ὁ Ἰσραὴλ ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἐθνῶν» ἔχει αὐτὴν τὴν φρᾶσιν. «Ὅτι εἰς τὸν Ἰσραὴλ ἦτο ἀσθενὲς εἰς τὴν ψυχὴν ἢ εἰς τὸ σῶμα, τὸ πῆρε τὸ βάπτισμα ἢ ὁ θάνατος».

Ὥστε ἡ ἑβραϊκὴ φυλὴ τῆς σήμερον, ὅτε ἡ φθίσις κάμνει τόσα θύματα, εἶναι προϊὸν μιᾶς διαλογῆς πολλῶν αἰώνων, ἐξ οὗ καὶ ἡ μεγαλειτέρα ἀντίστασις εἰς τὴν νόσον, ἡ ὁποία προσβάλλει τοὺς ἀσθενεστέρους.

Ὑμέτερος τακτικὸς ἀναγνώστης

Κ.

Σ. Ι. Ε. Δὲν ἀρνούμεθα σπουδαιότητα εἰς τὴν ἄνω ἐπιστολήν, ἀλλ' ἐλπίζομεν νὰ λάβωμεν καὶ ἐπιστολὰς περὶ τῆς ἀνοσίας τῆς φυλῆς εἰδικῶς διὰ τὴν φυματίωσιν.

ΔΗΛΩΣΙΣ

Τὸ ὡραῖον ἄρθρον περὶ τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης εἰς τὸν ἑβραϊσμὸν τὸ ὁποῖον ἐδημοσιεύσαμεν εἰς τὸ προηγούμενον φύλλον μὲ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ γράψαντος «Γουστοῦος Καλὸ» ἔπρεπε νὰ περιέχῃ ὡς προσθήκην «Ἀρχιραββῖνος τῶν ἐν Κερκύρᾳ Ἰσραηλιτῶν» τὴν ὁποίαν ὁ σελιδοποιήσας τὸ φύλλον ἀφῄρεσεν ἐλλείψει χώρου διὰ νὰ συμπληρωθῇ ἡ σελίς. Ἡ «Ἰσρ. Ἐπιθεώρησις» προβαίνει εἰς τὴν δήλωσιν ταύτην διότι ἐπιθυμεῖ νὰ γνωσθῇ, — ὁ Σεβ. κ. Καλὸ πρό τινος μόνον εὑρίσκεται ἐν Ἑλλάδι, — ποῖος ὁ γράψας τὸ ἄρθρον τὸ ὁποῖον τόσην εὐχάριστον ἐντύπωσιν παρήγαγε

Ὁ καθηγητὴς κ. Καλὸ εἶναι Φλωρεντινὸς καὶ ἔκαμε τὰς μελέτας του εἰς τὰ ἀνώτερα σχολεῖα τῆς πατρίδος του, ἔλαβε δὲ τὸ πτυχίον τοῦ ραββίνου ἀπὸ τὴν ἐκεῖ διάσημον ραββινικὴν Σχολήν.

Ἐπίσης τὸ ὄνομα Παναγόπουλος, εἰς τὸ ἄρθρον τοῦ Συνεδρίου τῶν Ἀνατολιστῶν πρέπει νὰ διορθωθῇ Παπαγιαννόπουλος οἷον εἶναι πράγματι τὸ ὄνομα τοῦ συμπαθοῦς καὶ λογίου καθηγητοῦ τῆς ἑβραϊκῆς εἰς τὸ Πανεπιστήμιον.

Η ΕΒΡΑΪΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΣ ΤΗΣ ΚΕΡΚΥΡΑΣ

ΥΠΟ

ΙΩΑΝΝΟΥ Α. ΡΩΜΑΝΟΥ

(Συνέχεια ἴδε ἀρ. 2).

Ὁ πληθυσμὸς τῶν Ἑβραίων κατοίκων τῆς νήσου ἦτο ἀρκούντως, ὡς ἐρρέθη, πολυάριθμος ἕως τῆς κυριαρχίας τῶν Ἀνδηγαυῶν· ἀλλ' οὗτος ηὐξήθη ἔτι μᾶλλον ἕνεκα δύο φοβερῶν ἀλλαχοῦ γενομένων κατὰ τῶν ὁμοθρήσκων αὐτῶν καταδιώξεων. Ὅτε Φερδινάνδος ὁ Καθολικὸς καὶ ἡ σύζυγος αὐτοῦ Ἰσαβέλλα ἐξέδωκαν ἐν ἔτει 1493 τὸ ἀξιομνημόνευτον θέσπισμα, δι' οὗ οἱ Ἑβραῖοι τῆς Ἱσπανίας ἀνηλεῶς προεγράφοντο καὶ ἠναγκάζοντο νὰ καταφύγωσι πρὸς σωτηρίαν εἰς ξένας χώρας, οὐκ ὀλίγαι μετώκισαν εἰς Κέρκυραν ἱσπανικαὶ οἰκογένειαι, αἵτινες καὶ εὐημέρησαν ἐν τῇ νέᾳ αὐτῶν πατρίδι καὶ διετήρησαν μέχρις ἐσχάτων τὴν ἀρχαίαν αὐτῶν ἐθνικὴν διάλεκτον. Ἀλλὰ μεθ' ἡμίσειαν σχεδὸν ἑκατονταετηρίδα ἦλθεν ἐκ τῆς γείτονος Ἀπουλίας ἀποικία Ἑβραίων ἀσυγκρίτῳ λόγῳ πολυανθρωποτέρα, ἥτις τοσοῦτον ἐπέδρασεν ἐφ' οὓς εὗρεν ἐν τῇ νήσῳ προγενεστέρους Ἑβραίους, ὥστε καὶ τῆς Ἀπουλίας τὴν γλῶσσαν εἰς αὐτοὺς ἐπέβαλεν, ἣν λαλοῦσι μέχρι τοῦ νῦν, ἀναμιγνύοντες καὶ λέξεις ἑλληνικὰς καὶ ἀποτελοῦντες οὕτω νόθον τι ἐξάμβλωμα γλώσσης, δύσηχον καὶ ἀκατάληπτον ἐξ ἴσου πρός τε τοὺς Ἰταλοὺς καὶ τοὺς Ἕλληνας. Οἱ Ἑβραῖοι οὗτοι ἦλθον ἐκ τῆς Ἀπουλίας ἐν ᾧ χρόνῳ ἦρχε τοῦ Βασιλείου τῆς Νεαπόλεως περιβεβλημένος τὸ ἀξίωμα τοῦ ἀντιβασιλέως Δὸν Πέτρος ὁ ἐκ Τολέδου. Ὁ ἄρχων οὗτος, ἀκούων πλεῖστα κατὰ τῶν Ἑβραίων παράπονα διὰ τὴν ἐπιτηδευομένην ὑπ' αὐτῶν τοκογλυφίαν, ἔκρινεν εὔλογον νὰ πληροφορήσῃ περὶ τούτου τὸν αὐτοκράτορα, παρ' οὗ καὶ ἔλαβε τὴν ἐπιταγὴν νὰ ἐξώσῃ τοὺς Ἑβραίους παραχρῆμα ἐκ τοῦ βασιλείου[5]. Τούτου ἕνεκα μέγα πλῆθος τῶν δυστυχῶν ἐκείνων κατέφυγεν ἐν ἔτει 1540 εἰς Κέρκυραν, ὅπου ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τῶν πρώην φυγαδευθέντων Ἱσπανῶν ἔκτισαν Συναγωγήν, ἥτις πρὸς διάκρισιν τῆς ἀρχαιοτέρας **ἑλληνικῆς** ὀνομάζεται εἰσέτι **ἀπουλικὴ** καὶ **ἱσπανική**· καὶ ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης χρονολογεῖται ἡ εἰς Ἰταλοὺς καὶ Ἕλληνας διαίρεσις τῶν Ἑβραίων τῆς Κερκύρας.

Ἡ διοργάνωσις τῆς κοινότητος αὐτῶν ἐγένετο κατὰ μίμησιν τῶν Χριστιανῶν, διότι ἑκάστη συναγωγὴ εἶχε δύο συνδίκους (*Memunim*), δύο ἐπόπτας καὶ δύο ἐπιτρόπους (*Parnassim*), ἀπετέλει δὲ ἴδιον σῶμα καὶ εἶχε ἰδιαίτερον συμβούλιον, ὅπερ συνεκαλεῖτο πρὸς διεξαγωγὴν τῶν ἰδίων ὑποθέσεων ὑπὸ τὴν προεδρίαν τῶν συνδίκων· κοινῶν δὲ πραγμάτων προκειμένων τὰ συμβούλια ἡνοῦντο καὶ ἀπὸ κοινοῦ συνεσκέπτοντο. Οἱ σύνδικοι, ἐκλεγόμενοι ὑπὸ τῶν φρατόρων τῶν συναγωγῶν, οὓς ἐπὶ τούτῳ συνεκάλει κατ' ἔτος ὁ Βενετὸς **Προνοητὴς** εἰς τὰ ἐν τῷ φρουρίῳ μέγαρα αὐτοῦ, ἐφρόντιζον περὶ τῆς διατηρήσεως τῆς ἡσυχίας, συνδιήλλαττον τοὺς διαφερομένους καὶ εἶχον ἀγορανομικὰ καθήκοντα. Ὤφειλον δὲ πρὸς τούτοις νὰ παρευρίσκωνται ἐν πάσαις ταῖς δημοσίαις τελεταῖς φοροῦντες στολὴν ὁμοίαν τῇ τῶν λοιπῶν Χριστιανῶν συνδίκων, ἀλλ' ἐξ ἐρίου καὶ οὐχὶ ἐκ μετάξης ὡς ἡ ἐκείνων, προσέτι δὲ ὅοπλοι καὶ μετὰ βραχείας φενάκης, διότι τὸ ξίφος καὶ ἡ μακρὰ φενάκη ὑπὸ μόνον τῶν Χριστιανῶν ἐφοροῦντο.

Ἀλλ' ἐνῶ ἔζων ἐν Κερκύρᾳ ἡσύχως καὶ ἀσφαλῶς οἱ Ἑβραῖοι καὶ διετέλουν ἐν καταστάσει πολλῷ βελτίονι τῶν ἄλλων Ἑβραίων τῆς λοιπῆς Εὐρώπης, δὲν ἠδυνήθησαν ὅμως καὶ ἐνταῦθα νὰ ἀποφύγωσι τοὺς διωγμοὺς τῆς τότε θρησκευτικῆς μισαλλοδοξίας, ἥτις ἐξεγειρομένη κατὰ καιροὺς προεκάλει ἄδικα καὶ ὑβριστικὰ κατ' αὐτῶν διατάγματα, ἅτινα νῦν ἀναγινώσκοντες ἀποροῦμεν ἐὰν ἁρμόζῃ μᾶλλον νὰ θρηνῶμεν τὴν πονηρίαν τῶν χρόνων ἐκείνων, ἢ νὰ αἰσχυνώμεθα διὰ τὰς παρεκτροπὰς τῶν πατέρων ἡμῶν.

(Ἀκολουθεῖ)

1 Giornale di Legislazione, Giurisprudenza, Letteratura κτλ. Corfù 1846. Β'. σ. 86.

2 Cianûcue, stor. CIA, di Napolli B.32. K 4.

ΕΝΑΣ ΕΛΛΗΝ ΦΟΝΕΥΕΤΑΙ

ΥΠΕΡΑΣΠΙΖΩΝ ΕΝΑΝ ΕΒΡΑΙΟΝ

Ὑπὸ τὸν ἄνω τίτλον ἡ γαλλόφωνος ἑβραϊκὴ ἐφημερὶς «Aurore» τῆς Κωνσταντινουπόλεως περιγράφει «τὸ στυγερὸν καὶ κτηνῶδες ἔγκλημα» τὸ διαπραχθὲν τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα εἰς κεντρικώτατον μέρος τοῦ Γαλατᾶ, ἀπέναντι τοῦ σταθμοῦ τοῦ ὁδοντωτοῦ σιδηροδρόμου. Ὁ εἰκοσαετὴς ἕλλην Ὀρφεὺς Θεοχαρίδης τοῦ ὁμωνύμου καταστήματος ὑποκαμίσων ἐφονεύθη διὰ περιστρόφου ἐνῶ προσεπάθει νὰ σώσῃ τὸν ἑβραῖον ἀργυραμοιβὸν Χαὴμ Ρωμάνον ἀπὸ τὰ χέρια κακούργου, ὁ ὁποῖος ἐπειρᾶτο νὰ τοῦ ἁρπάξῃ τὴν βαλίζαν ἐντὸς τῆς ὁποίας εἶχε τὰ χρήματά του τὰ ὁποῖα ἐπήγαινε νὰ καταθέσῃ εἰς μίαν Τράπεζαν. Ὁ φονεὺς ἐπωφεληθεὶς τῆς συγχύσεως τὴν ὁποίαν ἐπροκάλεσεν ὁ κρότος τοῦ περιστρόφου, κατώρθωσε νὰ τραπῇ εἰς φυγήν. Προτοῦ ὅμως τρέξῃ εἰς βοήθειάν του ὁ δυστυχὴς Θεοχαρίδης, ὁ φονεὺς εἶχε καταφέρει εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ ἀργυραμοιβοῦ σοβαρὸν πλῆγμα μὲ ράβδον σιδηρᾶν καὶ θὰ τὸν ἐφόνευεν ἀφεύκτως ἂν δὲν ἤθελε προστρέξῃ ὁ Θεοχαρίδης. Ὁ θάνατος τοῦ ἡρωϊκοῦ νέου προυκάλεσε λυπηρὰν ἐντύπωσιν προπάντων μεταξὺ τοῦ ἑβραϊκοῦ πληθυσμοῦ, ὁ ὁποῖος μετέβη σύσσωμος εἰς τὴν κηδείαν τοῦ δυστυχοῦς νέου συγχέων τὰ δάκρυά του μὲ ἐκεῖνα τῆς οἰκογενείας τοῦ θύματος. Ἀλλὰ ἡ ἑβραϊκὴ κοινότης ἠθέλησε νὰ λάβῃ καὶ ἐπίσημον μέρος εἰς τὸ πένθος. Δύο ἀντιπροσωπεῖαι, ἡ μία τοῦ Μεγάλου Ραββινάτου καὶ ἡ ἄλλη τῆς Κοινότητος παρέστησαν εἰς τὴν κηδείαν μὲ δύο μεγάλους στεφάνους. Ἡ συμμετοχὴ τῶν ἑβραίων ἐξετιμήθη δεόντως καθὼς ἐφάνη ἐκ τῆς δεξιώσεως τῆς ὁποίας ἔτυχον αἱ ἀντιπροσωπεῖαι εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ θύματος καὶ ἐντὸς τῆς ἐκκλησίας, ὅπου οἱ ἑβραῖοι ἀντιπρόσωποι ἐγένοντο δεκτοὶ εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς Ἐφορίας ὑπὸ τοῦ Ἐπισκόπου καὶ τοῦ ἀντιπροσώπου τῶν Πατριαρχείων. Ὁ κ. Ἀλταμπὲβ, γραμματεὺς τῆς Μεγάλης Ραββινείας ἐξέφρασε τὰ συλλυπητήρια πάντων τῶν Ἑβραίων Κωνσταντινουπόλεως. Ὁ Ἐπίσκοπος ηὐχαρίστησε λίαν ἐγκαρδίως προσθέσας ὅτι εὔχεται διὰ τὴν ἀνάρρωσιν τοῦ ἄλλου θύματος τῆς ἀγρίας ἐπιθέσεως, τοῦ Χαὴμ Ρωμάνου. Μετὰ ταῦτα ἡ ἑβραϊκὴ ἐπιτροπὴ τῆς ὁποίας ἀπετέλουν μέρος καὶ δύο ραββῖνοι μετέβη εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ θύματος μετὰ τοῦ ἑλληνικοῦ κλήρου.

Ὁ κ. Ἀλταμπὲβ λαβὼν καὶ ἐκεῖ τὸν λόγον προὐκάλεσε βαθεῖαν συγκίνησιν. Ἡ «Aurore» ἐξακολουθεῖ ὡς ἑξῆς·

«Ἡ ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Νικολάου ἐν Γαλατᾷ, ὅπου ἔγινεν ἡ τελετὴ τῆς κηδείας ἦτο πλήρης. Ἕλληνες καὶ Ἑβραῖοι, ὡς ἐν πενθίμῳ συναδελφότητι συνωστίζοντο ἀνεμεμιγμένοι ἐντὸς τοῦ Ναοῦ, εἰς ἐγκάρδιον συμμετοχὴν τῆς αὐτῆς λύπης. Εἰς τὸ μέσον τῆς ἑλληνοεβραϊκῆς αὐτῆς ὁμηγύρεως, ὁ Ἐπίσκοπος λαβὼν τὸν λόγον εἶπεν ὑψηλὰς ἐκφράσεις εὐγνωμοσύνης διὰ τὴν συμπάθειαν τὴν ὁποίαν εἶχε δείξει τὸ ἑβραϊκὸν στοιχεῖον. Οἱ λόγοι τοῦ διακεκριμένου ἱερέως θέλουν ἀντιχήσει ἐπὶ μακρὸν εἰς τὰς καρδίας μας, ὡς ἐχέγγυον εἰρήνης μεταξὺ τῶν δύο ἐθνῶν τῶν ζώντων παραπλεύρως εἰς τὴν αὐτοκρατορίαν ταύτην».

Τὸ ἄρθρον τῆς ἑβραϊκῆς ἐφημερίδος λήγει ὡς ἑξῆς· «Εἴθε τὸ τόσον γενναίως χυθὲν αἷμα ὑφ' ἑνὸς τῶν ἑλλήνων συμπολιτῶν μας, νὰ ἐνισχύσῃ τὴν μεταξὺ τῶν δύο στοιχείων ἀδελφότητα. Ὁ εὐγενὴς θάνατος τοῦ νεκροῦ ἕλληνος ὑπερασπιζόμενος ἕνα ἑβραῖον καὶ ἡ ἐκδήλωσις τῶν ἐγκαρδίων ἑβραϊκῶν συμπαθειῶν, ἃς γίνουν ἀφετηρία φιλικωτέρων σχέσεων μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ Ἑβραίων, οἱ ὁποῖοι θὰ κοσμίσουν διαρκῶς τὸν τάφον τοῦ γενναίου νέου μὲ τὰ ἀειθαλῆ ἄνθη τῆς εὐγνωμόνου ἀναμνήσεως.»

Καὶ ἡ «Ἰσραηλιτικὴ Ἐπιθεώρησις, διερμηνεύει πρὸς τὴν τόσον σκληρῶς τρωθεῖσαν οἰκογένειαν Θεοχαρίδου τὴν συμπάθειαν καὶ τὰ ἐγκάρδια συλλυπητήρια τῶν ἑλλήνων ἰσραηλιτῶν, εὐχομένη εἶναι ἡ γενναιόφρων ἢ ὄντως ἑλληνικὴ πρᾶξις, ἡ τόσον τραγικῶς καταλήξασα, ἀποβῇ γόνιμος διὰ τὴν σύσφιξιν ἀδελφικῶν δεσμῶν μεταξὺ τῶν δύο ἐθνῶν.

ΕΚ ΤΟΥ ΕΒΡΑΪΚΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Παρεκλήθημεν νὰ δηλώσωμεν παρὰ τοῦ Κεντρικοῦ Σιωνικοῦ Κομιτάτου Βερολίνου ὅτι τὴν 20 Ταμοὺζ (21 Ἰουνίου) ἐπέτειος τοῦ θανάτου τοῦ μεγάλου τέκνου τοῦ Ἰσραὴλ Θεοδώρου Χέρτσλ, στέλλονται ὑπὸ τῶν Σιωνιστῶν αἱ εἰσφοραὶ ὑπὲρ τοῦ Ἐλαιῶνος Χέρτσλ πρὸς ἀναδάσωσιν τῆς Παλαιστίνης.

—

Η ΕΒΡΑΪΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΛΟΝΔΙΝΟΥ

Ἡ *Ἔκθεσις—Ἀγορὰ* ἡ ὑπὸ τὴν Προεδρείαν τῆς Λαίδης Swaythliug περὶ τῆς ὁποίας ἐγράφησαν ἐκτενῶς εἰς τὸ προηγούμενον φύλλον, ἐπέτυχε πληρέστατα. Ἂν καὶ ἡ Ἀγορὰ διήρκησεν δύο μόνον ἡμέρας τὰ καθαρὰ εἰσοδήματα ἀνῆλθον εἰς 50,000 φρ. περίπου. Ἀλλὰ πολὺ περισσότερον τοῦ χρηματικοῦ ποσοῦ ἔχει σημασίαν τὸ γεγονὸς ὅτι ἔγινε γνωστὴ εἰς τὸν εὐρωπαϊκὸν κόσμον ἡ ἐργασία τῶν δύο ἑβραϊκῶν Σχολῶν Ἱερουσαλὴμ «Βετσαλὲλ» καὶ «Ἐβελύνη Δὲ Ρότσιλδ»· ὅτι ἐκίνησε τὸ ἐνδιαφέρον ὑπὲρ τῆς Παλαιστίνης τῆς ἰσχυρᾶς ἑβραϊκῆς Κοινότητος Λονδίνου, ὅτι ἡ ἑβραϊκὴ ἐκείνη ἀριστοκρατία, προεξερχουσῶν τῶν κυριῶν, ἦλθε νεῖς ἐπαφὴν ἄμεσον μὲ τὴν ἑβραϊκὴν δρᾶσιν εἰς Παλαιστίνην.

—

ΙΤΑΛΙΑ.—Εἶναι γνωστὸν ὅτι οἱ Ἑβραῖοι διεκρίθησαν ἀείποτε διὰ τὸ μουσικὸν των τάλαντον. Εἶναι γνωστὰ τὰ ὀνόματα τῶν Μαγέρμπεερ, Ἀλεβύ, Ὄφενβαχ, Μενδελσὼν, Ρουβινστάϊν καὶ τόσων ἄλλων. Εἰς τὴν Ἰταλίαν, μεταξὺ τῶν συγχρόνων, Φραγκέτη, Ὀρέφικε κλπ. προστίθεται τώρα ἕνας νέος διδάσκαλος ὁ Ἀλβέρτος Γεντίλης, τοῦ ὁποίου ἡ ὀπερέττα «Καλοκαιριναὶ θύελλαι» ἐχειροκροτήθη εἰς τὸ Τουρίνον καὶ ἐκρίθη εὐμενῶς ἀπὸ τοὺς κριτικοὺς τῶν Ἰταλικῶν καὶ ξένων φύλλων. Ὁ διδάσκαλος Γεντίλης εἶναι νεώτατος Οἱ ὁμόδοξοι τοῦ Τουρίνου ἵνα ἑορτάσουν τὸν θρίαμβόν του, τοῦ παρέθεσαν γεῦμα εἰς τὸ ἑβραϊκὸν ἐστιατόριον «Κασὲρ» ὅπου συνῆλθεν ἡ πολυπληθὴς ἐπιστημονικὴ τάξις τῶν Ἑβραίων τοῦ Τουρίνου.

ΙΣΠΑΝΙΑ.—Ὁ ραββῖνος Λουδοβῖκος Γερμαὶν Λευὶ ἐκ Παρισσίων ἔκαμε διάλεξιν εἰς τὸ «Ἀθήναιον» τῆς Μαδρίτης περὶ «Παγκοσμίου θρησκείας». Τὴν ἐπαύριον ἄλλην διάλεξιν περὶ τῆς «Ἑβραϊκῆς ἠθικῆς» εἰς τὸ μέγαρον Ξιφρὲ τὸ ὡραιότερον τῆς Μαδρίτης, τὸ ὁποῖον θὰ μεταβληθῇ ἐντὸς ὀλίγου εἰς ἑβραϊκὸν μουσεῖον μὲ Συναγωγήν. Τὰς δύο διαλέξεις παρηκολούθησε μὲ ἐνδιαφέρον ἀκροατήριον λογίων Χριστιανῶν. Σημεῖον, ἀλήθεια, τῶν καιρῶν! Πρὸ 400 ἐτῶν οἱ Ἑβραῖοι εἶχον ἐξορισθῇ ἐξ Ἱσπανίας, τώρα καλοῦνται ἐκεῖ λόγιοι Ἑβραῖοι, καὶ δὴ ραββῖνοι, διὰ νὰ ὁμιλοῦν περὶ Ἑβραϊσμοῦ!.....

ΑΝΝΟΒΕΡΟΝ.—Ἡ Κυβέρνησις ηὔξησε τὴν ἐπιχορήγησίν εἰς τὰ ἑβραϊκὰ σχολεῖα εἰς 25,000 φρ. ἐτησίως.

ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ.—Ἡ δεσποινὶς Νανσὺ Ἰσαὰκ θυγάτηρ τοῦ δικαστοῦ Ἰσαάκ, πρώην ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης, διωρίσθη ἐφέτης εἰς Μέλβουρν. Εἶναι ἡ πρώτη γυναῖκα δικαστὴς τῆς Αὐστραλίας καὶ ὁ διορισμός της ἔκαμε μεγάλην αἴσθησιν. Ὁ κ. Ἰσαὰκ εἶναι πρόεδρος σχεδὸν ὅλων τῶν ἑβραϊκῶν σωματείων τῆς Μέλβουρν.

ΡΩΣΣΙΑ.—Οἱ Ἑβραῖοι ἑτοιμάζονται διὰ τὰς νέας ἐκλογὰς τῆς Δούμας. Λαμβάνονται μέτρα ἵνα τὸ ἑβραϊκὸν στοιχεῖον τὸ ἀνερχόμενον εἰς Ρωσσίαν εἰς 6,000,000 περίπου ἀντιπροσωπευθῇ.

Εἰς τὴν Βαρσοβίαν, ὅπου ἡ μεγαλειτέρα ἑβραϊκὴ κοινότης Ρωσσίας—περὶ τὰς 300000—οἱ Ἑβραῖοι διωργάνωσαν τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν ἑορτὴν ἀνθέων δι' εὐεργετικὸν σκοπόν. Τὰ ἄνθη ἐπώλουν εἰς τοὺς δρόμους αἱ ὡραῖαι Ἑβραῖαι Ρωσσίδες. Οἱ κάτοικοι ἀνεξαρτήτως θρησκεύματος συνεισέφερον. Ἐξ οὗ καὶ καθαρὸν εἰσόδημα 20,000 ρουβλίων ἤτοι περὶ τὰς 70,000 φρ.

ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗ.—Ἡ Ἕνωσις τῶν Ἑβραΐδων διὰ τὴν διάδοσιν τῆς γεωργίας εἰς Παλαιστίνην ἔχει ἱδρύσῃ εἰς τὴν ἑβραϊκὴν ἀποικίαν «Κινέρεθ» ἐν Γαλιλαίᾳ, γεωργικὸν Σταθμὸν διὰ δεσποινίδας. Τὰ ἀποτελέσματα ὑπῆρξαν λαμπρά. Τοιουτοτρόπως αἱ σύντροφοι τῶν ἀποίκων θὰ ἀφοσιωθοῦν εἰς τὸ γεωργικὸν ἐπάγγελμα, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δὲν συνέβαινε μέχρι σήμερον.

ΑΜΕΡΙΚΗ.—Ἡ κοινότης τῆς Νέας Ὑόρκης ἔχει ἴσως τὸ ρεκὸρ τῶν ἑκατοντούτων ἑβραίων. Τὸ 1911 ὑπῆρχον ἐκεῖ 24 ἑβραῖοι ὑπερβάντες τὰ 100 ἔτη. Ἡ Ἐσθὴρ Δαβὶς ἡλικίας ἀνωτέρας τῶν 117 ἐτῶν, ἡ Φανὴ Φέλδμαν εἶχε 112, καὶ ὁ Σαμουὴλ Ἐπστάϊν 107 ἐτῶν.

ΑΛΣΑΤΙΑ.—Γέρων 93 ἐτῶν, ὁ κ. Μπράουν, ἀνέγνωσεν ἐσχάτως τὴν Παρασὰ (ἀνάγνωσμα τῆς Πενταετεύχου) τὴν ὁποίαν ἀνέγνωσε ὅταν εἰσῆλθεν εἰς τὴν θρησκευτικὴν ἐνηλικιότητα (Μπὰρ Μιτσβὰ) πρὸ 80 ἐτῶν.

ΡΩΣΣΙΑ.—Μετὰ τὸν «Φιλάργυρον» τοῦ Μολιέρου, παρασταθέντα εἰς Ἱερουσαλὴμ εἰς τὴν ἑβραϊκὴν γλῶσσαν. ἐδόθη εἰς τὴν ἰδίαν γλῶσσαν τὸ μελόδραμα «Σαμψὼν καὶ Δαλιδὰ» τοῦ Σαὶν-Σαὲν εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ Ὠδείου Πετρουπόλεως. Ἡ ἐπιτυχία ὑπῆρξε πρωτοφανής.

ΡΩΜΗ.—Ἱδρύθη ἕδρα ἑβραϊκῆς καὶ ραββινικῆς φιλολογίας εἰς τὸ Παπικὸν Κολλέγιον Ρώμης. Ἡ Σχολὴ θὰ περιλάβῃ Μουσεῖον καὶ Βιβλιοθήκην περιέχοντα πολύτιμα ἀντικείμενα καὶ ἔγγραφα σχετιζόμενα μὲ τὴν ἱστορίαν τοῦ Ἑβραϊσμοῦ. Καθηγητὴς διωρίσθη ὁ ἰησουΐτης πατὴρ Φούκ (Fouk), τὰς δὲ παραδόσεις δύναται νὰ ἀκολουθήσουν καὶ μὴ χριστιανοὶ φοιτηταί.

ΓΕΡΜΑΝΙΑ.—Τὴν 14 ε. ν. ἔγινεν εἰς Βερολῖνον ἡ Γενικὴ Συνεδρίασις τῆς «Εὐεργετικῆς Ἑταιρίας τῶν Ἑβραίων Γερμανῶν» Hilfverein der deutschen Juden.» Ἡ Ἑταιρία διανύει ἤδη τὸ δέκατον ἔτος. Τὸ 1911, εἶχε ἑταίρους 25,000 μὲ εἰσόδημα 418,000 φρ. Περὶ τὰ 330,000 ἐξόδευσεν ἡ Ἑταιρία διὰ τὴν μετανάστευσιν εἰς Ἀμερικήν. Τὸ 1911 μετέβησαν εἰς Ἀμερικὴν 100,000 ἑβραῖοι ἐξ ὧν 70,000 ἐκ Ρωσσίας. Ἡ Ἑταιρία θὰ κάμῃ εἰς τὸ ἑξῆς τὸ δυνατὸν ἵνα ἐνθαρρύνῃ τὴν εἰς Παλαιστίνη μετανάστευσιν. Τῆς ἑταιρίας πρόεδρος εἶναι ὁ Δρ. James Simon.

Ὁ ἀντιπρόεδρος Δρ. Πκῦλος Νάθαν ἀνήγγειλε εἰς τὸ τέλος τῆς συνεδριάσεως ὅτι δωρεῖ εἰς τὴν Ἑταιρίαν 125,000 φρ. ἄλλα δύο μέλη ἐδώρησαν ἐπίσης περὶ τὰ 95,000 φρ.

ΤΟΥΡΚΙΑ. Εἰς ἄλλην στήλην γράφομεν περὶ τοῦ σπουδαίου μέρους, τὸ ὁποῖον ἔλαβον οἱ Ἑβραῖοι τῆς Θεσσαλονίκης εἰς τὴν κηδείαν τοῦ Μητροπολίτου Ἰωακείμ.

Ἐκ τῆς «Aurore» Κωνσταντινουπόλεως μανθάνομεν ὅτι ὁ Μέγας Ραββῖνος Θεσσαλονίκης Μεγὴρ ἐτηλεγράφησε τὰ συλλυπητήριά του εἰς τὴν Α. Π. τὸν Πατριάρχην Ἰωακεὶμ Γ΄. ὁ ὁποῖος ἀπήντησε εὐχαριστήσας θερμῶς. Ἐπίσης ἐπιτροπὴ τῆς Ἑλληνικῆς Μητροπόλεως καὶ Κοινότητος μετέβη μετὰ τὴν κηδείαν παρὰ τῷ Μεγάλῳ Ραββίνῳ ἵνα τὸν εὐχαριστήσῃ διὰ τὸ αὐθόρμητον, τὸ ἀδελφικὸν μέρος, τὸ ὁποῖον ὁ Ἑβραϊσμὸς Θεσσαλονίκης ἔλαβε εἰς τὸ πένθος τῶν Ἑλλήνων.

Αἱ δὲ Ἑλληνικαὶ ἐφημερίδες Θεσσαλονίκης ἔγραψαν μετ' ἐνθουσιασμοῦ περὶ τῆς ἐκδηλώσεως αὐτῆς ἀδελφικῆς συμπαθείας.

Η ΕΚΔΡΟΜΗ ΤΟΥ ΠΟΛΥΤΕΧΝΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

Μία πρόποσις τοῦ κ. Α. Κωνσταντίνη

Οἱ κ. κ. Κοτούπης καὶ Κοφινᾶς καὶ ὁ σημιτισμὸς

Τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν ὁ Πολυτεχνικὸς Σύλλογος μὲ τραῖνον εἰδικὸν.... διὰ τὸ ἀρχέγονον αὐτοῦ, ἐπεσκέφθη τὴν Λαμίαν χάριν ἀναψυχῆς καὶ τὸ ἐργοστάσιον τοῦ Γοργοποτάμου διὰ τεχνικὴν μελέτην. Ἡ Ἑταιρία παρεχώρησε τραῖνα χωρὶς διάδρομον κρύψασα ζηλοτύπως ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας τουρίστ πρὸς ἐνθάρρυνσιν βεβαίως δι' ἄλλας ἐκδρομάς, τὰ ὡραιότερα τοπία τῆς Ἑλλάδος τὰ ὑπενθυμίζοντα, ὡς τὰ περίχωρα ἰδίᾳ τοῦ Γοργοποτάμου, τὰ ὡραιότερα ὕψη τῶν Ἀπενίνων. Οἱ ἕλληνες ἐκδρομεῖς ἀπεζημιώθησαν ἀλλὰ μόνον ἐν μέρει μὲ τὴν ἄνοδον εἰς τὴν Ἀκρόπολιν τῆς Λαμίας.

Εἰς τὸν Γοργοπόταμον, περιέγραψε τὸ ἐκεῖ Ἐργοστάσιον Ἀνθρακοσβεστιου ὁ κ. Α. Κωνσταντίνης ὁδηγῶν ἐπὶ τόπου τοὺς ἐκδρομεῖς ἀπὸ τὴν κορυφὴν τοῦ βουνοῦ, ὅπου ἡ πρώτη πτῶσις τῶν νερῶν, μέχρι πέραν εἰς ἀπόστασιν 300 περίπου μέτρων ὅπου τὸ ἐργοστάσιον παραγωγῆς, χωρὶς νὰ παραληφθῇ τὸ τελειότατον ἐργοστάσιον, τὸ καὶ σπουδαιότερον ἄλλως, τὸ ὁποῖον τὴν δύναμιν τῶν ὑδάτων μεταβιβάσει δι' ἠλεκτρικοῦ ρεύματος εἰς τὸ κυρίως ἐργοστάσιον τοῦ ἀνθρακοσβεστίου. Τὸ ἐργοστάσιον Γοργοποτάμου ἔχει τοῦτο τὸ ἰδιάζον ὅτι ἀποτελεῖ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν τῆς εἰς ἀπόστασιν διοχετεύσεως δυνάμεως.

Ἀπὸ ἐπιστημονικὰς διαλέξεις, ὁ κ. Κωνσταντίνη ἔκαμε δύο ἢ τρεῖς ἄλλας ὑποθέτω εἰς τοὺς δείξαντας ἀντοχὴν ἐκτὸς μιᾶς ποιητικῆς ἐπὶ τοῦ τόπου ὅπου ὁ Διάκος ὑπέστη τὸν μαρτυρικόν του θάνατον εἰπὼν τοὺς στίχους ἐκείνους τῶν ὁποίων ἐννοεῖ κανεὶς καλήτερα τὸ παράπονον εἰς τὸ μέσον τῆς πλουσίας ἐκείνης πρασινάδας.

Εἰς τὸ γεῦμα τὸ πλουσίως ἀγροτικόν, εἰς τὰ ἐπιδόρπια, ἠγέρθη ὁ κ. Κωνσταντίνη ὁμιλήσας αὐτὴν

τὴν φορὰν ὡς οἰκονομολόγος τῆς συντηριτικῆς μᾶλλον σχολῆς μετά τινων ἐλαφρῶν νύξεων σοσιαλισμοῦ ἐξάρας τὴν σημασίαν τοῦ κεφαλαίου, τὸ ὁποῖον, ἀποταμίευμα μὴ καταναλωθέντων προϊόντων ἐργασίας, συντελεῖ εἰς παραγωγὴν νέων προϊόντων, πολυπληθεστέρων, εὐθυνοτέρων. Τὸ κεφάλαιον εἶναι ὁ δεξιὸς βραχίων τῆς βιομηχανίας, ἡ ὁποία ὄχι μόνον συντελεῖ εἰς εὐθυνίαν καὶ αὔξησιν τῶν προϊόντων, ἀλλὰ διὰ τῶν μηχανῶν, συντελεῖ εἰς τὴν ἀνακούφισιν τῆς ἐργατικῆς τάξεως, διευκολύνουσα τὸ ἐπίπονον ἔργον τοῦ ἀνθρώπου. Ἀλλ' ἡ διὰ μηχανῶν βιομηχανία προπάντων διὰ τῆς νεωτέρας ἐπιστήμης, δίδει ἀξίαν, καὶ ἀνωτέραν ὀξίαν εἰς εἴδη τὰ ὁποῖα μέχρι τοῦδε δὲν εἶχον Ὁ ἄνθρωπος ἂν δὲν παράγει ὕλην, ἂν δὲν παράγει δύναμιν παράγει ὄντως ἀξίαν. Διὰ τοῦτο εἶνε ἀξία ὑποστηρίξεως παρὰ τῆς Κυβερνήσεως, παρὰ τῆς Κοινωνίας, πάσα βιομηχανικὴ πρωτοβουλία, ἐκείνη ἰδία ἡ ὁποία δίδει ἀκριβῶς ἀξίαν εἰς πράγματα, τὰ ὁποῖα καθὼς τὸ ὕδωρ, ὁ ἀήρ. ἡ γῆ ὡς ἐκ τῆς ἀφθονίας καὶ ἄνευ τῆς ἐπιστημοβιομηχανικῆς συνεργασίας, δὲν θὰ εἶχον. Τέλος ἐν ὀνόματι τῆς Ἀγγλοϊταλικῆς Ἑταιρείας τὴν ὁποίαν ἀντιπροσώπευε ὁ κ. Κωνσταντίνης προπίνει εἰς ὑγείαν τοῦ κ. Προέδρου, καὶ τῶν μελῶν τοῦ Πολοτεχνικοῦ Συλλόγου, διὰ τὴν ἐπίσκεψίν ἡ ὁποία των διατρανοῖ τὴν μέριμναν τοῦ Συλλόγου ὑπὲρ τῆς βιομηχανικῆς προαγωγῆς τῆς χώρας, προπίνει εἰς τὰς τιμησάσας τὸ γεῦμα διοικητικάς, δικαστικὰς καὶ ἀστυνομικὰς ἀρχὰς καὶ τὸν Δήμαρχον κ. Γκρίζην ὁ ὁποῖος μὲ σαπνίαν ἀντίληψιν καὶ διορατικότητα συνετέλεσεν ἀείποτε εἰς τὴν ἠθικὴν ἐπίρρωσιν τοῦ Ἐργοστασίου Γοργοποτάμου, τὸ ὁποῖον ἐκ τῶν συλλαβόντων τὴν ἰδέαν, διὰ τὴν ἐκμετάλλευσιν τῶν φυσικῶν τῆς χώρας δυνάμεων, διὰ τὴν ἐργασίαν τὴν ὁποίαν παρέχει εἰς χεῖρας ἑλληνικάς, καὶ τὴν εὐκολίον εἰς τὴν ἐντοπίαν κατανάλωσιν, ἀποτελεῖ βιομηχανίαν ἐξόχως ἑλληνικήν.

Ἔλαβε μετὰ ταῦτα τὸν λόγον ὁ κ. Φωκίων Νέγρης πρόεδρος τοῦ Συλλόγου συγχαρῶν τὸν κ. Κωνσταντίνην διὰ τὴν πρωτοβουλίαν του διὰ ἔργον τοῦ ὁποίου τὰ μέλη τοῦ Συλλόγου ἐθαύμασαν τὸ καινοφανές, τὸ τέλειον καὶ τὸ κοινοφελές. Ὁ κ. Κ. Στεφάνου προέπιεν εἰς τὰς ζωογόνους ἐκδρομάς, τὰ ὑψούσας τὸ πνεῦμα εἰς ἀτμόσφαιραν κοινωνικῆς συμπνοίας καὶ ὠφελίμου πρωτοβουλίας, εὐχηθεὶς ἵνα τὸ παράδειγμα τοῦ κ. Κωνσταντίνη μιμηθοῦν ἄλλοι

Ὁ κ. Κουτούπης, εἶπεν ὅτι ὁ κ. Κωνσταντίνης ὡμιλῶν περὶ κεφαλαίου καὶ ἐργασίας ἐλησμόνησε νὰ ἐξάρῃ τὸ ἐπιχειρηματικὸν πνεῦμα, ἴδιον τῆς φυλῆς εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκει, τὴν ὁποίαν εὔχεται νὰ φανῇ οὕτω ὠφέλιμος εἰς τὴν πατρίδα, διαψεύδουσα ὅσα κατ' αὐτῆς λέγονται εἰς ἄλλα μέρη.

Ὁ κ. Κοφινᾶς τμηματάρχης τοῦ οἰκονομικοῦ. ἐτόνισε τὸ ἰδιάζον τῆς φυλῆς εἰς ἔργα πρωτοβουλίας καὶ ὠφελείας, ὑπαινιττόμενος τὸ συκοφαντικὸν τῶν κατὰ τῆς ἑβραϊκῆς φυλῆς γραφομένων.

Ὁ κ. Νέγρης ἐγερθεὶς πάλιν προέπιεν ὑπὲρ τῶν Κυριῶν, αἱ ὁποῖαι δὲν ἐφείσθησαν κόπων ἵνα παρακολουθῶσιν τὴν ἐκδρομήν. Ὁ καθηγητὴς κύριος Καρακατσάνης προέπιεν ὑπὲρ τοῦ Συλλόγου τοῦ Πολυτεχνικοῦ ἐκ μέρους τῶν ἐκδρομέων τῶν μὴ μελῶν τοῦ Συλλόγου...

Μεθ' ὃ οἱ ἐκδρομεῖς μετέβησαν εἰς Λαμίαν, ὁπόθεν τὴν ἐπαύριον μετὰ ἐκδρομὴν εἰς τὴν Ἀκρόπολιν καὶ περὶ τὴν πόλιν ἐπέστρεψαν εἰς τὴν πρωτεύουσαν εὐσταλέστεροι καὶ.... σοφώτεροι.

Ἐκδρομεύς

ΕΒΡΑΪΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἀθῆναι. — Ἐπικαλούμεθα εὐσεβάστως τὴν προσοχὴν τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἀθηνῶν, τοῦ κ. ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ τοῦ κ. διευθυντοῦ τῆς Ἀστυνομίας, τοὺς ὁποίους διαπνέει ὁμοίως αἴσθημα δικαιοσύνης καὶ θρησκευτικῆς ἀνοχῆς ἐπὶ ἀτοπήματος, τὸ ὁποῖον χωρὶς νὰ στηρίζεται εἰς κανένα νόμον γίνεται ἀφορμὴ νὰ λοιμοκτονοῦν 5 οἰκογένειαι πολιτῶν ἑλλήνων, διὰ τὸν λόγον ὅτι ἀνήκουν εἰς τὸ ἑβραϊκὸν δόγμα. Ἰδοὺ περὶ τίνος πρόκειται. Ἡ Κυριακὴ ἀργία ἀδικεῖ ἤδη τοὺς Ἑβραίους, τοὺς τηροῦντας τὸ Σάββατον, μὲ διπλῆν ἑβδομαδιαίαν ἀργίαν. Ἀλλ' ὁπωσδήποτε τὸ ἄδικον ἐστηρίζετο εἰς νόμον. Ἀλλ' ἰδοὺ ὅτι μεταγενεστέρα διάταξις μετριάζουσα τὴν αὐστηρότητα τοῦ νόμου, ἐπιτρέπει τὴν ἐργασίαν εἰς τὸ Δημοπρατήριον εἰς τοὺς πωλητὰς μεταχειρισμένων ἀντικειμένων, πλὴν τῶν πωλούντων παλαιὰ ἐνδύματα! Τώρα, ἐὰν λάβωμεν ὑπ' ὄψει ὅτι τὸ ἐπάγγελμα τοῦτο ἐξασκοῦν Ἑβραῖοι, μὲ τὴν ἀστυνομικὴν διάταξιν ἀπαγορεύεται ἡ εἴσοδος εἰς τὸ Δημοπρατήριον εἰς ἐκείνους ἀκριβῶς διὰ τοὺς ὁποίους πρὸ πάντων ἔπρεπε νὰ γίνεται ἐξαίρεσις!!!

Ὑπενθυμίζομεν εὐσεβάστως εἰς τοὺς ἁρμοδίους, τῶν ὁποίων ἐπικαλούμεθα τὴν ἀντίληψιν, ὅτι εἰς τὴν Ἀγγλίαν, τὸ πρότυπον πάσης ἐλευθερίας, ἐπιτρέπεται κατὰ τὰς Κυριακὰς ἡ ἐργασία εἰς τοὺς Ἑβραίους τοὺς κρατοῦντας κλειστὸν τὸ Σάββατον, μολονότι ἐν Ἀγγλίᾳ ὅλα ἀνεξαιρέτως εἶναι ἑρμητικῶς κλεισμένα· ἐνῷ ἐδῶ γίνονται τόσαι καὶ τόσαι ἐξαιρέσεις μεταξὺ τῶν ὁποίων θὰ ἦτο ἀδικία νὰ γίνεται ἀκριβῶς ἐξαίρεσις διὰ νὰ μὴ ἐπιτραπῇ ἡ ἐργασία, εἰς τόπον καὶ χρόνον κατὰ τοὺς ὁποίους οἱοσδήποτε ἄλλος μὴ ἑβραῖος ἐργάζεται, εἰς ἐπάγγελμα τὸ ὁποῖον ἀκριβῶς ἐξασκῆται ἀπὸ ἑβραίους.

ΑΘΗΝΑΙ.—Μεταξὺ τῶν προσφυγόντων ἐνταῦθα ἐκ Σμύρνης ἰταλῶν ὑπηκόων, μᾶς ἐπεσκέφθη ὁ διακεκριμένος δικηγόρος ἱππότης τοῦ ἰταλικοῦ στέμματος κ. Σαμουὴλ Βεντούρας, συγγραφεὺς πολλῶν μονογραφιῶν καὶ εἰς τὸ ἑβραϊκὸν πεδίον τοῦ σπουδαίου βιβλίου. «Οἱ ἑβραῖοι ἐπὶ καννιβαλισμῷ κατηγορούμενοι» καθότι ὁ κ. Βεντούρας γνώστης πλείστων εὐρωπαϊκῶν γλωσσῶν γνωρίζει οὐχ' ἧττον τὴν ἑβραϊκὴν γλῶσσαν καὶ φιλολογίαν.

Μεταξὺ τῶν ξενιζομένων ἐνταῦθα, εἶναι καὶ ὁ κ. Δαβὶδ Χαζὰν διευθυντὴς ἀπὸ 42 ἐτῶν τῆς ἱσπανοεβραϊκῆς ἐφημερίδος «La Buena Esperanza».

ΚΕΡΚΥΡΑ.—Τὸ Σάββατον τὸ πρὸ τοῦ «*Σαβουώτ*» ὁ ἀρχιραββῖνος Γουστάβος Καλὸ ἐκήρυξε τὸν λόγον εἰς τὴν Συναγωγὴν λαβὼν ὡς κείμενον τὸ ἐδάφιον τοῦ ἄσματος ἀσμάτων. «Ὡς ρόδον μεταξὺ ἀνθέων. οὕτως ἡ φιλτάτη μου μεταξὺ τῶν ἄλλων κορασίων». Ἡ φιλτάτη εἶναι ἡ ἑβραϊκὴ φυλή, κατὰ τὴν ἀλληγορικὴν ἑρμηνείαν· οἱ διωγμοὶ συμβολίζονται ἀπὸ τὰς ἀκάνθας. Διατί ὁ Ἰσραὴλ ὑποφέρει τόσον; ἐρωτᾶ ὁ ῥήτωρ, δραττόμενος τῆς εὐκαιρίας νὰ συγκινήσῃ

τοὺς παρισταμένους ὑπὲρ τῶν ἀσπλάγχνως λεηλατηθέντων καὶ σφαγέντων Ἑβραίων τοῦ Μαρόκου. Διότι ἀπαντᾷ, ὁ ἄνθρωπος παραγνωρίζει ἀκόμη τὴν θείαν διδασκαλίαν τῆς Τορά, ἡ ὁποία εἶναι ὅλη αἴσθημα. Ἔπειτα προτοῦ περιγράψῃ τὴν σωτήριον ἐπανάστασιν εἰς τὰ ἤθη καὶ τὴν σκέψιν τὰ ὁποῖα ἐπέφερεν ἡ Τορά, περιγράφει ὁ ρήτωρ τὸν πρὸ τῆς Τορὰ κόσμον τὸν ἀγνοοῦντα τὰ δικαιώματα καὶ τὰ καθήκοντα τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ ἰσραηλίτης ὡς ἄνθρωπος δὲν εἶναι τέλειος εἰμὴ διὰ τῆς Τορὰ τὴν ὁποίαν παροτρύνει τοὺς νέους νὰ μελετήσουν, ἵνα γνωρίσουν τὸν Ἑβραϊσμόν, γίνονται ὑπερήφανοι αὐτοῦ καὶ ἕτοιμοι πάντοτε ν' ἀμυνθοῦν ἐναντίον τῶν συκοφαντιῶν τῶν ἐνδιαφερομένων.

—Μεταξὺ τῶν παρασημοφορηθέντων ὑπὸ τοῦ Κάϊζερ ὑπαλλήλων τοῦ ἐνταῦθα Τηλεγραφείου εἶναι καὶ ὁ κ. Μποχὼρ Μουρτζοῦκος ὑποδιευθυντής. Εἰς τὸν ὁμόδοξον διακεκριμένον ὑπάλληλον τὰ ἡμέτερα συγχαρητήρια.

—Αἱ ἑορταὶ τοῦ Σαβουὼθ ἐτελέσθησαν εἰς τὴν Κοινότητα μὲ τὴν πατροπαράδοτον λαμπρότητα καὶ γραφικότητα. Οἱ Ναοὶ στολισμένοι μὲ ἄφθονα ἄνθη τῆς πλουσίας Κερκυραϊκῆς χλωρίδος, ἡ ἀνάγνωσις μὲ τὴν παναρχαίαν, ἴσως τῆς ἱσπανικῆς ἐποχῆς, μελωδίαν τοῦ θαυμασίου εἰδυλλίου τῆς Ροὺθ καὶ τῶν Ἀτσαρὸτ τοῦ μεγάλου ποιητοῦ φιλοσόφου Ἴβν Γκεβιρὸλ καὶ τῆς λοιπῆς λειτουργίας. Εἰς τὴν ἐποχήν μου, προσεφέροντο ἄνθη καὶ ἀνὰ ἕν ζακχαρωτὸν κουλούρι εἰς τοὺς μαθητὰς μετὰ τὴν ψαλμῳδίαν τῆς Ροὺθ καὶ τῶν Ἀτσαρότ. Ἀλλὰ καὶ τὸ ἔθιμον τοῦτο κατηγήσαμεν, ἀφήσαντες μόνον εἰς τὰ παιδιά μας ὅτι εἶναι αὐστηρὸν καὶ σοβαρόν, διὰ νὰ παραπονούμεθα ἔπειτα ὅτι ἐγκαταλείπουν μαζὶ μὲ ἡμᾶς καὶ τὰς ὡραίας τὰς τόσον ποιητικὰς τελετάς μας. Ἂν θέλωμεν ἡ νέα γεννεὰ νὰ προσβλέψῃ μὲ χαρὰν (Ἰδοὺ ἐτ' Ἀδονάϊ μπεσιμχὰ) πρὸς τὸν Ἑβραϊσμὸν ἂς παρουσιάσωμεν αὐτὸν εἰς τὰ τέκνα μας μειδιῶντα μὲ ὅλην τὴν χαρὶν καὶ τὴν ἀγάπην τῶν ἐθίμων μας.

—Ἐκτὸς τοῦ λόγου του περὶ οὗ ἀνωτέρω, ὁ αἰδεσιμώτατος ἀρχιραββῖνος μας ἔκαμε διαλέξεις κατὰ τὴν μεταξὺ τοῦ Πάσχα καὶ Σαβουὼθ ἐποχὴν μὲ ἀντικείμενον «Οἱ Σαδδουκαῖοι ἐν σχέσει μὲ τὸν Ἑβραϊσμόν».

—Ἱδρύθη ἐσχάτως ἀνωτέρα τάξις ἑβραϊκῆς γλώσσης εἰς τὴν ὁποίαν φοιτοῦν μαθηταὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ Σχολείου Γυμνασίου καὶ Ἐμπορικῆς Σχολῆς. Ἡ ἑβραϊκὴ νεολαία Κερκύρας δὲν θέλει νὰ ὑστερήσῃ εἰς τὸ παγκόσμιον κίνημα τῆς ἀναγεννήσεως τῶν ἑβραϊκῶν γραμμάτων.

—Παρασκευὴν 21 Σιβὰν 25 Μαΐου ἐτελέσθησαν οἱ γάμοι τῆς εὐ ἠγμένης δεσποινίδος Ἀλεξάνδρας Κωὲν κόρης τοῦ κ. Ἀβραὰμ Μ. Κωὲν ἐπιτίμου προέδρου τῆς Κοινότητος μετὰ τοῦ εὐφυοῦς καὶ λαμπροῦ νέου κ. Ἰακώβου Ἰσραήλ.

Ἀνταποκριτής

Σ. Ι. Ε. Ἡ «Ἰσρ. Ἐπιθεώρησις» τῆς ὁποίας ἡ σύνταξις τόσον στενῶς συνδέεται μὲ τὰς δύο οἰκογενείας, συγχαίρει ἐγκαρδίως τοὺς νεονύμφους καὶ τὰς οἰκογενείας των.

ΧΑΛΚΙΣ Ἡ Ἰσραηλιτικὴ Κοινότης Χαλκίδος ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ὅτι ἐπέρασεν ἀπὸ τὰς Ἀθήνας ἡ κυρία Λεοπόλδος Δὲ Ρότσιλδ μὲ τὸν υἱόν της Antony παρεκάλεσε τὴν διεύθυνσιν τῆς «Ἰσραηλιτικῆς Ἐπιθεωρήσεως» νὰ χαιρετήσῃ αὐτοὺς καὶ νὰ τοῖς ἀνακοινώσῃ ὅτι ἡ Κοινότης ἐψήφισε νὰ ἀπονεμηθῇ ὁ τίτλος τοῦ «Εὐεργέτου» καὶ νὰ γραφῇ χρυσοῖς γράμμασι εἰς τὴν Συναγωγὴν τὸ ὄνομα τοῦ θείου αὐτῶν Φερδινάνδου Δὲ Ρότσιλδ χορηγήσαντος τὰ ἔξοδα διὰ τὴν κατασκευὴν τοίχου διὰ τὸ ἐκεῖ ἑβραϊκὸν νεκροταφεῖον.

Ὁ κ. Antony Δὲ Ρότσιλ ἔγραψεν εἰς τὴν διεύθυνσιν τοῦ περιοδικοῦ μας παρακαλῶν νὰ ἐκφράσῃ τὴν εὐγνωμοσύνην του εἰς τὴν Κοινότητα Χαλκίδος διὰ τὴν τιμὴν τὴν ὁποίαν κάμνει εἰς τὸν θεῖον του.

Ζάκυνθος.—Διὰ μέσου τοῦ κ. Σολομῶντος Λεύη ἐκ Κερκύρας ἀπὸ εἰκοσαετίας Ραββίνου ἐν Φερράρᾳ τῆς Ἰταλίας, συνελέγησαν ἐν Ἰταλίᾳ ὑπὲρ τῶν παθόντων ἐκ τῶν σεισμῶν ὁμοθρήσκων δρ. 1379, αἱ ὁποῖαι κατὰ λεπτομερῆ λογοδοσίαν ἐστάλησαν εἰς τὸν ὀν πρὸς ὅρον. Συγχαίρομεν τὸν Ραββῖνον Λεύην διὰ τὰς ὑπὲρ τῶν ἀτυχῶν οἰκογενειῶν προσπαθείας του.

Σ. Ι. Ε. Εὐχαριστοῦντες τοὺς στείλαντας τὰς κοινοτικὰς εἰδήσεις παρακαλοῦμεν τοὺς εἰς τὰς διαφόρους κοινότητας ἀνταποκριτὰς νὰ μᾶς γράψουν συντόμως ἀλλὰ τακτικὰ ὅλα τὰ γεγονότα τῆς κοινότητός των.

Ἐλάβαμεν·

«Ἑλληνικὴν Ἐπιθεώρησιν» τὸ ἄριστον ἐπιστημονικὸν περιοδικὸν τῆς δος Ζωγράφου.

«Ὁ Καλλιτέχνης» εἰκονογραφημένος, περιέχον ἀναδημοσίευσιν ἀρθριδίου τῆς «Ἰσραλ. Ἐπιθεωρήσεως» δι' ὃ εὐγνωμονοῦμεν.

Ἀπὸ τὸ προσεχὲς φύλλον θὰ γράφωμεν εὐρύτερον περὶ τοῦ περιοδικοῦ τύπου.

ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ "ΣΙΩΝΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ,, ΒΟΛΟΥ

ΒΟΛΟΣ

Δωρεαὶ ὑπὲρ τοῦ Σιωνικοῦ Συλλόγου

Τζὼν Λεβῆς δρ. 3, Σαμουὴλ Κοὲν δρ. 3, Βιτάλης Κάουφμαν δρ. 1, Ἰωσὴφ Λεβῆς δρ. 5, Ἠλίας Ραφαὴλ δρ. 1, Ῥαφαὴλ Λεβῆς δρ. 1.=Δρ. 14.

Δωρεαὶ ὑπὲρ τοῦ «Ἐλαιῶνος Herzl»

Σαμ. Μωϋσῆς δρ. 7,50, Ζαχ. Μουρτζοῦρος δρ. 7,50, Βαροὺχ Μ. Βαροὺχ δρ. 7,50, Μωϋσῆς Σαμ. Λεβῆς δρ. 7,50, Σαμ. Μ. Λεβῆς δρ. 7,50, Σολομὼν Μεγὴρ δρ. 7,50, Ῥαχὴλ Σ. Μεγὴρ δρ. 7,50, Μάρκος Ἠλ. Γκανῆς δρ. 7,50, Λουΐζα Μ. Γκανῆ δρ. 7,50, Τζὼν Μ. Λεβῆς δρ. 7,50, Ἄννα Τζὼν Λεβῆ δρ. 7,50, Μαυρίκιος Κοφφίνας δρ. 7,50, Ροζίνα Μ. Κοφφίνα δρ. 7,50, Ἰωσὴφ Μ. Λεβῆς δρ. 7,50, Ροζίνα Ι. Λεβῆ δρ. 7,50, Σημαντὼβ Λεβῆς δρ. 7,59. Φρατέλης Ναχμίας δρ. 7,50, Σαμ Φ. Ναχμίας δρ. 7,50, Ἰωσὴφ Δαφφᾶς δρ. 7,50, Δαυὶδ Καλαμάρας δρ. 7,50, Ἀρθοῦρος Δ. Καλαμάρας δρ. 7,50, Ζαχαρίας Λεβῆς δρ. 7,50.=Ἐν ὅλῳ δρ 165.

ΤΡΙΚΚΑΛΑ

Δωρεαὶ ὑπὲρ τοῦ «Ἐλαιῶνος Herzl»

Ἠλίας Γ. Κοὲν δρ 10, Μαζαλτὼβ Ἠλ. Κοὲν δρ. 7,50, Γιαχιὲλ Ἠλ. Κοὲν δρ. 7,50, Μαρία Γ. Κοὲν δρ. 7,50, Χαὶμ Ἠλ. Κοὲν δρ. 7,50, Ῥαχὴλ Ἠλ. Κοὲν δρ. 7,50, Σαλὼμ Γ. Κοὲν δρ. 7,50, Φορτουνὴ Γ. Κοὲν καὶ Σολ. Σακκῆ δρ. 7,50, Μεγὴρ Σολομὼν δρ. 15. Σάρρα Μ. Σολομὼν δρ. 7,50, Μωϋσῆς Σολομὼν δρ. 7,50, Ἀβραὰμ Σολομὼν δρ. 5, Σαλβατὼρ Λεβῆς δρ. 7,50, Ῥαχὴλ Σ. Λεβῆ δρ. 7,50, Μάρκος Καπέτας δρ. 7,50, Γιαχιὲλ Γιακοὲλ δρ. 7,50, Σαμ. καὶ Σιὼν Γαβριηλίδης δρ: 7,50, Δαυὶδ Λεβῆς δρ. 7,50, Ἰσαὰκ Ἠλ. Λεβῆς δρ. 7,50, Ἰωσὴφ Τοβὶλ δρ. 7,50, Ἰωσὴφ Χ. Λεβῆς εἰς ἀνάμνησιν τοῦ πατρός του Ῥαββὶ Χαὶμ Λεβῆς δρ. 7,50, Μαρίκα Γιακουὲλ Λεβῆ δρ. 7, Ἀβραὰμ Σαμπεθαΐ δρ. 5, Ἰσαὰκ Ῥικανάτης δρ. 3,75, Ἀαρὼν Μ. Ἰουδᾶς δρ. 2, Ἰσαὰκ Καπέτας δρ. 2, Δαυὶδ Μ. Γκανῆς δρ. 2, Δανιὴλ Α. Ἐζδρᾶς δρ. 2, Σαμουὴλ Ἰωσὴφ δρ. 2, Ἠλίας Μ. Ροῦσος δρ. 2, Ἠλίας Μ. Ροῦσος δρ. 2, Μωϋσῆς Σαμουηλίδης δρ: 2, Μιχαὴλ Ἀλεβῆς δρ. 2, Σαμουὴλ Μιζδραχῆς δρ. 2. Ἐζδρᾶς Ματαθίας δρ. 2, Μωϋσῆς Ματαθίας δρ. 2, Χαὶμ Καπέτας δρ. 1, Σολομὼν Καπέτας δρ. 1, Μωϋσῆς Σακκῆς δρ. 1, Δαυὶδ Σαμουὴλ δρ. 1, Ἀβραὰμ Ἀλεβῆς δρ. 1, Μιχαὴλ Ῥοῦσος δρ. 1, Ῥαφαὴλ Μωϋσῆς δρ. 1, Ἰωσὴφ Σαμουὴλ δρ. 1, Ἀβραὰμ Σαλὲμ δρ. 1. Ὀβαδίας Σαμπᾶς δρ. 1, Μιχαὴλ Νιγρὶν δρ. 1, Μορδοχαῖος Γκανῆς δρ. 1, Σολομὼν Καπέτας δρ. 1, Μορδοχαῖος Ναχσὼν δρ. 1, Μάρκος Ῥικανάτης δρ- 1, Ῥαφαὴλ Σολομὼν δρ. 1, Μορδοχαῖος Ἠλ. Γκανῆς δρ. 1, Σεμτὼβ Σαμουὴλ δρ. 1, Σαμουὴλ Γκαβάϊ δρ. 1, Ἀβραὰμ Ἰωσὴφ δρ. 1, Ἀαρὼν Κοφφίνας δρ. 1, Μωϋσῆς Ἐλιέζερ Καμπελῆς δρ. 1, Ναθὰν Καμπελῆς δρ. 1, Σαμουὴλ Τοβὶλ δρ. 1, Ἰουδᾶς Χ. Ματαθίας δρ. 1, Ἐζδρᾶς Πισὸν δρ. 1, Ἰάκωβος Ἐλιακὴμ δρ. 1, Ἰάκωβος Κοφφίνας δρ. 1, Ἰσαὰκ Τοβὶλ δρ. 1, Δαυὶδ Ἐζδρὰς δρ: 1, Δανιὴλ Α. Νιγρὶν δρ. 1, Ἀβραὰμ Ῥέβαχ δρ. 1, Ἐζδρᾶς Κοὲν δρ. 1, Ἐζδρᾶς Δαυὶδ δρ. 1, Χαὶμ Ναοὺμ δρ. 0,50, Χαὶμ Ἰαχ. Ἀτοὺν δρ. 0,50, Δανιὴλ Σ. Νιγρὶν δρ. 0,50.=Ἐν ὅλῳ δρ. 238,25.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἰσραηλιτικῆς Κοινότητος Ἀθηνῶν ἔστειλε ἐγκύκλιον εἰς πάσας τὰς ἑβραϊκὰς Κοινότητας τῆς Ἑλλάδος προτείνων τὴν σύσκεψιν τῶν κοινοτήτων διὰ τὸν προσεχῆ Σεπτέμβριον. Ἐλπίζομεν ὅτι πᾶσαι αἱ Κοινότητες θὰ ἀπαντήσουν ἐμπροθέσμως εἰς τὴν ἐγκύκλιον.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΤΟ ΑΣΜΑ ΑΣΜΑΤΩΝ

Δύο μεταφράσεις ἔγιναν ἐσχάτως τοῦ πολυθρυλήτου «ἄσματος τῶν ἀσμάτων» τὸ ὁποῖον ἡ παράδοσις ἀποδίδει εἰς τὸν Σολομῶντα. Πολλὰ ἐγράφησαν περὶ τοῦ εἰδυλλίου τούτου περὶ τοῦ συγγραφέως, τῆς ὑποθέσεως τοῦ εἴδους τῆς ποιήσεως, εἰς τὸ ὁποῖον ἀνήκει ἐκ τῆς σημασίας αὐτοῦ. Οἱ περισσότεροι τῶν κριτικῶν καὶ μεταφραστῶν, συμφωνοῦν εἰς τοῦτο, ὅτι τὸ ποίημα διαιρεῖται εἰς σκηνάς, ὅτι τρία εἶναι τὰ πρόσωπα (ἐκτὸς τοῦ χοροῦ) τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὸ εἰδύλλιον: ἕνας βασιλεύς, μία βοσκοποῦλα, ἕνας βοσκός. Ἐάν, καθὼς ἀναφέρει ἡ γραφή, ὁ Σολομών, ὁ σοφότατος πάντων τῶν ἀνθρώπων, συνέγραψε πλεῖστα ἔργα, οὐδόλως δύσκολον νὰ συνέθεσε καὶ τὸ εἰδύλλιον τοῦτο, πρὸς ἐκθείασιν τῆς ἀληθοῦς ἀγάπης, ἴσως κατόπιν ἀκαταβλήτου ἀντιστάσεως τὴν ὁποίαν θὰ ἐδοκίμασεν ἀπὸ τὸν ἀγνὸν ἔρωτα μιᾶς βοσκοπούλας, τὴν ὁποίαν, οὐδόλως δύσκολον, οἱ ἀδελφοί της, οἱ ὁποῖοι δὲν ἐφείσθησαν τῆς νεότητος καὶ τῆς ὡραιότητός της, ἀναγκάσαντες αὐτὴν εἰς ἀγροτικὰς ἐργασίας, (ἰδὲ 1ον Κεφ.) νὰ παρέδωσαν εἰς τὸ βασιλικὸ χαρέμι.

Ὁ Σολομὼν ἦτο ὄντως αἰσθηματίας καὶ ψυχολόγος, καθὼς φαίνεται ἐκ τῆς ὑπ' αὐτοῦ συνταχθείσης ὑψιπέτου προσευχῆς καὶ ἐκ τῆς δίκης τῶν δύο γυναικῶν—ὥστε ἡ ἐκθείασις τοῦ ἔρωτος ἀγνῆς κόρης συνδυαζομένης μὲ τὴν ψυχολογικὴν ἔρευναν ἦσαν σύμφωνα μὲ τὸν χαρακτῆρα του καὶ τὸ φιλελεύθερον πνεῦμα του.

Αἱ δύο ἑλληνικαὶ μεταφράσεις εἶναι εἰς τὴν δημοτικήν, τὴν μόνην ἁρμόζουσαν εἰς τοιοῦτον ἔργον. Τὴν πρώτην δὲν ἔχομεν ἐνώπιόν μας σήμερον. Ἐδημοσιεύθη, ἐὰν δὲν ἀπατώμεθα μὲ ποιητικὸν προοίμιον εἰς τὴν «Χαραυγήν». Ἡ δευτέρα μετάφρασις μὲ προοίμιον κριτικόν, εἶναι τοῦ κ. Φριλίγγου ὡς ἐδημοσιεύθη ἐσχάτως εἰς τὸν «Νουμᾶν». Ὁ μεταφραστής, ὄχι βεβαίως ἐκ τοῦ πρωτοτύπου, παραδέχεται τὴν νεωτέραν κριτικὴν περὶ τῆς ὑφῆς τοῦ ἔργου, τὸ ὁποῖον κατανέμει εἰς σκηνάς. Ἐκτὸς τοῦ χοροῦ, τὰ πρόσωπα εἶναι δύο μόνον. Ὁ Βασιλεὺς καὶ ἡ βοσκοποῦλα. Ὁ ἀγαπητικός, φαίνεται εἰς τὸν μεταφραστήν, πρόσωπον περιττεύων εἰς τὴν ἁπλότητα τοῦ ἀρχαϊκοῦ εἰδυλλίου.

Οἱ στῖχοι δίδουν ἐν πολλοῖς τὴν ἔννοιαν τοῦ πρωτοτύπου, ἀλλοῦ ἡ μετάφρασις εἶναι πολὺ ἐλευθέρα, γίνεται συγχώνευσις πολλῶν φράσεων, αἱ ὁποῖαι χάνουν ἔτσι πολλὴν λυρικὴν δύναμιν, γίνεται δὲ κάπου προσπάθεια ἀφαιρέσεως τοῦ ἐντοπίου χρώματος.

Ἰδοὺ ὀλίγοι στῖχοι ἐκ τῶν ὀλιγώτερον ἀπομακρυνομένων ἀπὸ τὸ κείμενον.

Η ΒΟΣΚΟΠΟΥΛΑ

Ἐγὼ κοιμοῦμαι καὶ ὁ νοῦς μου εἶναι πρὸς σέ·
Σὰ νὰ σὲ νοιώθω τώρα πρὸς τὴ θύρα μου
καὶ σὰ νὰκούω τὴ γνώριμη φωνή σου.
«Ἄνοιξε, νυφούλα μου,
ἀγάπη μου καλή, ἀθώα περιστερά μου,
Ἔλ' ἄνοιξε, κ' ἔχει δροσά
ἐτούτ' ἡ νύχτα περισσή,
Καὶ τὰ μαλλιά μου γέμισαν σταλαματιές,

— Εἶμαι γδυμνή, καλέ μου,
τὰ πόδια μου ποῦ τἄπλυνα
Θὰ τὰ μολύνω ἄ συκωθῶ».
Καὶ μ' ἄπλωσε τὸ χέρι του καὶ μὲ καλοῦσε
Κ' ἔννοιωσα ἀπανω μου τὸ βάρος του(;)
Καὶ ξύπνησα, κοὶ ρίχτηκα στὴν κλειδωνιὰ
ποῦ μύριζεν ἀκόμα ἀπὸ τὸ χέρι του
μὰ ἤσκιος εἴταν κ' ἔφυγε.

Ἐννοεῖται ὅτι ἡ βοσκοποῦλα, ἡ Σουλαμίθ, ὀνειρεύεται τὸν ἀγαπημένον της καὶ ὄχι τὸν βασιλέα Σολομῶντα ὁ ὁποῖος εἰς μάτην τὴν ὑμνεῖ.

.....

Κόκκινο σπάρτο τ' ἀχειλάκι σου,
καὶ ὁ λαιμός σου πυργωμένος καὶ χτιστὸς
ποῦ χίλιες πολεμίστρες τ' ἄνοιξες
καὶ κεῖθε πολεμᾶς καὶ μὲ νικᾷς,
Τὰ δυὸ βυζιά σου εἶν' ἐλαφάκια γέμελα
ποῦ βόσκουνε στὰ κρῖνα.

Ἰδοὺ καὶ οἱ ἀκόλουθοι στῖχοι τοὺς ὑποίους ὁ κ. Φρίλιγγος ἀποδίδει εἰς τὸν ἄγνωστον κατ' αὐτὸν ποιητὴν καὶ οἱ ὁποῖοι ἀποτελοῦν τὴν κλεῖδα καὶ τὴν θέσιν τοῦ ἔργου.

.....

Γιατὶ 'ναι κόλαση ἡ ἀγάπη
θάνατος· φλόγα ποῦ καίει
νερὰ νὰ τήνε σβύσουν δὲν μποροῦν.
οὔτε ποτάμια νὰ τὴν πνίξουν.
Μὲ βιὸς δὲν ἀγοράζεται καὶ πλούτια ἡ ἀγάπη
Μὲ τέτοια ὅποιος πάσκικε
μπαίγνιο στὸ τέλος γένηκε.

Καὶ οἱ δύο Ἕλληνες μεταφρασταὶ εἶναι ἀξιέπαινοι διότι ἐγνώρισαν εἰς τὸ ἑλληνικὸν κοινὸν ἔργον ἐκ τῶν καλυτέρων τῆς ἑβραϊκῆς φιλολογίας ποῦ καθὼς λέγει ὁ κ. Φρίλιγγος «κρύβει ὅλη τὴ ζωὴ τοῦ κάμπου καὶ τῆς ἐξοχῆς κι' ὅλο τὸ μοσκολίβανο καὶ τὴν ἀλόη τῆς Συρίας», καὶ ἠμποροῦσς νὰ προσθέσῃ, ὅλη τὴ φωτιὰ καὶ τὴ μέθη τῆς ἑβραϊκῆς ψυχῆς.

Ἐὰν τὸ ἔργον ἔχει κάποιαν ἀσυμμετρίαν τοῦτο ἀποδοτέον ἴσως εἰς τὸ ὅτι μὴ θεωρούμενον ἱερὸν βιβλίον, μάλιστα πολεμούμενον ἀπὸ τὴν σχολὴν τῶν πουριτανῶν ἑβραίων, θὰ ὑπέστη ἀλλοιώσεις, μικρὰς προσθαφαιρέσεις ἀπὸ τοὺς ἀντιγραφεῖς. Καὶ θὰ ἐχάνετο καὶ τὸ μικρὸ τοῦτο ἀριστούργημα ἐὰν ἐπὶ τέλους, ἐπικρατούσης τῆς γνώμης τοῦ Ραββὶ Ἀκιβά, δὲν συμπεριελαμβάνετο εἰς τὸν Κανόνα.

Ἴσως ἡ μυστικὴ σημασία ἡ ὁποία ἐδόθη εἰς τὸ ἆσμα, νὰ ἦτο πρόφασις διὰ νὰ περιληφθῇ μεταξὺ τῶν ἱερῶν βιβλίων καὶ ἔτσι σωθῇ.

Ἄλλως τε τί ἱερώτερον, τί θειότερον τῆς ἁγνῆς ἀγάπης τῆς Σουλαμίτιδος;

Καὶ οἱ ἀναγνῶσται μας ἐνθυμοῦνται ὅτι ὁ Ραββὶ Ἀκιβὰ ὤφειλεν ἀκριβῶς εἰς τοιοῦτον ἁγνὸν ἔρωτα τὴν σωτηρίαν του.

Ἑβραϊστής

ΛΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Τὴν 31 Μαΐου λήγει ἡ προθεσμία διὰ τὴν ἐγγραφὴν εἰς τὸ Δάνειον παρὰ τῇ Λαϊκῇ Τραπέζῃ. Παροτρύνωμεν ἀκόμη μίαν φορὰν τοὺς ἀναγνώστας μας νὰ σπεύσουν εἰς τὴν Τράπεζαν, ἵνα μὴ χάσουν τὴν εὐνοϊκωτάτην εὐκαιρίαν.

Η 'ΙΣΡΑΗΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ,

Ἀδυνατεῖ νὰ εὐχαριστήσῃ πάντας ἰδιαιτέρως τοὺς συγχαρέντας αὐτὴν διὰ τὸ διαφωτιστικὸν καὶ φιλειρηνικὸν ἔργον της.

Μεταξὺ τῶν πρώτων συνεχάρη ἡμᾶς αὐτὸς ὁ Πρωθυπουργὸς τῆς Ἑλλάδος κ. Ἐλευθέριος Βενιζέλος, τὸν ὁποῖον εὐχαριστοῦμεν ἐγκαρδίως.

Ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ περιοριζόμεθα νὰ ἀναφέρωμεν τὸν γνωστὸν φίλον τῆς Ἑλλάδος Δρα. Μὰξ Νορδάου, ὁ ὁποῖος μᾶς ἔγραψε λόγους κολακευτικοτάτους

Ἐπίσης ὁ ἔξω ἑλληνικὸς καὶ ἑβραϊκὸς τύπος, ὁ λαβὼν τὴν « Ἰ. Ἐπιθεώρησιν» ἔγραψεν περὶ αὐτῆς εὐφήμως.

Ἐκ δὲ τοῦ Ἀθηναϊκοῦ, περιῆλθον εἰς γνῶσιν μας αἱ ἐνθαρρύνσεις τῶν ἀγαπητῶν συναδέλφων «Ἀθηνῶν», «Ἑστίας», «Ἀκροπόλεως», «Ἐμπρός», «Καιρῶν», «Πατρίδος» καὶ «Καλλιτέχνου».

Ἡ «Ἐπιθεώρησις» εἶναι πρόθυμος εἰς ἀνταλλαγὴν μὲ οἱονδήποτε ἄλλο περιοδικὸν ἑλληνικόν.

La «Revue Israélite» se fait un devoir de remercier les confrères de l' Etranger qui ont voulu bien annoncer son apparition avec des paroles très flatteues, notamment l' «Aurore» de Constantinople, la «Settimana Israelitica», de Florence, le Corriere Israelitico», de Trieste, le «Osterreiche» de Vienne, le «Tageblatt» de Lemberg, le «Archives» de Paris, le «Jewish Cronicle» de Londres et tout autre journal dont elle n' a pas eu connaissance.

AVIS

Le «Revue Israélite» rendra compte de tout ouvrage dont on lui fera parvenir un exemplaire.

Ἡ «Ἰσραηλιτικὴ Ἐπιθεώρησις» θὰ κάμῃ λόγον περὶ παντὸς ἔργου τοῦ ὁποίου ἤθελε τῇ σταλῇ ἀντίτυπον.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Κ. Δ. Φ. Βόλον. Παρακαλοῦμεν νὰ μᾶς στείλετε γενικὰς εἰδήσεις.—Beniamino et Co Genova ἐστείλαμεν φύλλα καὶ γράμμα.—G. Levi Milano ἐγράψαμεν. περιμένομεν ἐνέργειαν. — Χαλ. Egyptian Bank Port Said ἐστείλαμεν φύλλον.—Π.Καλ.'Αλεξάνδρειαν ἐγράψαμεν. Ἐστείλαμεν ἀποδείξεις.—Ι., Λ. Β., Λ. Ο,. Ν. Ἰωάννινα. Ἐλάβομεν, εὐχαριστοῦμεν θερμῶς. Ἐγράψαμεν, περιμένομεν.